Viața studențească
43

VIRTUŢILE PRIMORDIALE ALE TINEREŢII ŞI AFIRMAREA LOR

Adoptată într-un moment de mare efervescență politică și socială, în zilele cînd în forumul larg al țării se dezbăteau documentele care au figurat pe ordinea de zi a Conferinței Naționale a Partidului, Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie — 1 decembrie a.c. privind sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului **a generat în inimile și conștiințele tinere sentimente și gînduri de o aleasă satisfacție și mîndrie. Încă o dată în Raportul prezentat Conferinței Naționale de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU s-a subliniat importanța covîrșitoare a măsurilor preconizate de conducerea partidului în această direcție, iar recenta plenară a C.C. al U.T.C. și Consiliului U.A.S.R. a exprimat, cu entuziasm și totodată cu luciditate, adeziunea întregului tineret la înalta responsabilitate și grijă plină de dragoste cu care partidul îndrumă și conduce destinele generației tinere.**

Impresionează de la început fundamentarea din punct de vedere istoric, politic și social a rolului tineretului în viața societății umane în genere și cu precădere în viața societății românești. Măsurile concrete, de o indiscutabilă eficiență pentru activitatea educativă complexă în rîndul tineretului, oferă în același timp un exemplu strălucit de clarviziune științifică și suplețe în elucidarea unui fenomen social cardinal.

„Caracterizat prin dinamism și receptivitate la toate marile schimbări înnoitoare ale vieții sociale, **după cum se spune în acest document** — tineretul a reprezentat dintotdeauna o forță importantă a progresului, un factor activ al evoluției societății omenești. De aceea, partidul nostru a acordat, încă din anii ilegalității, și îndeosebi în anii de după cucerirea puterii, grijă și atenție neslăbite formării și educării tinerei generații, în spiritul înaltelor idei ale comunismului".

Confirmare imediată a acestei aprecieri, problemele îmbunătățirii muncii educative în rîndul tineretului s-au integrat firesc în procesul complex de perfecționare a vieții noastre economice și sociale, proces căruia Conferința Națională i-a dat un puternic impuls. Nu numai simbolic, ci în mod practic, nemijlocit, tineretul se simte astfel racordat la sistemul național al energiilor creatoare ale poporului, dîndu-i-se posibilitatea de a face încă o dată dovada dinamismului și receptivității sale la înnoiri.

De datoria noastră este să vedem ce loc trebuie să ocupe în prezent studențimea în acest cadru social larg, propice din punct de vedere material și spiritual pentru formarea multilaterală și afirmarea personalităților tinere.

Incontestabil, în această direcție s-a acumulat o experiență fructuoasă care însă a pus și mai pregnant în evidență atît rigiditatea unor articulații ale angrenajului organizatoric, cît și perpetuarea unei viziuni puțin penetrante în realitatea cotidianului studențesc, a problematicii bogate pe care o presupune munca nobilă de formare a unor intelectuali de marcă, demni de înalta civilizație la care aspiră națiunea noastră.

Nu exagerăm, credem, dacă afirmăm că mai mult decît oricînd, în viața unui tînăr, acum și pe această treaptă superioară realizării sale ca specialist și cetățean, se simte nevoia creării unui spațiu cît mai cuprinzător pentru afirmarea dinamismului și receptivității sale față de tot ce e nou, a prezenței sale în actualitatea ideilor și a prefacerilor.

Planul instructiv și educativ se interferează în procesul formativ din facultăți ca peste tot în școală și de aceea se impune o sincronizare perfectă și continuă a acțiunii tuturor factorilor de care depinde acest proces.

Atît conținutul cît și desfășurarea instrucției universitare trebuie să cunoască în acest sens unele îmbunătățiri substanțiale, multe dintre ele incluse de altfel în Studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior, **care a fost dezbătut în presă. Nu este vorba însă numai de rezolvarea principială, cu caracter de lege și de regulament, a unor probleme, ci și de imprimarea cu mai multă hotărîre a unui spirit înnoitor (chiar dacă uneori el se va realiza prin repunerea în drepturi a unor experiențe universitare mai vechi), care să-l situeze pe student în miezul problemelor la zi ale științei și tehnicii mondiale.**

Subliniind aceste aspirații pe care le avem față de dascălii noștri, cu un sentiment de statornică prețuire, nu vrem să deplasăm de loc un accent categoric pe care recentul document de partid îl pune asupra muncii organizației de tineret din facultate. Însăși rezolvarea pe care o dă unei mai vechi dileme pe care o reprezentau paralelismele, suprapunerile și nu o dată pasările ca la rugbi de sarcini și răspunderi între cele două organizații — U.T.C. și asociația.

Măsura ca în viitor activitatea obștească cu masa tineretului studențesc să fie desfășurată de către organizațiile U.T.C. survine ca un reflex al vieții însăși, ca un ecou al opiniei exprimate de numeroși studenți și ne indică cu claritate și domeniul asupra căruia să ne concentrăm atenția — conținutul activităților, modalitățile pe care să le folosim în acest sens.

Neîndoielnic, la acest capitol bilanțul muncii educative pe care am dus-o ani de-a rîndul în facultăți prezintă însemnate plusuri. Avem în aproape fiecare centru universitar — și cu precădere în cele mari — exemple convingătoare pentru ceea ce înseamnă receptivitate față de cerințele tineretului universitar, față de dorința acestuia de a-și trăi anii studenției frumos, după normele moderne ale civilizației spirituale a omului. Acestea sînt însă în bună măsură posturi înaintate, linia frontului activităților noastre studențești, iertată fie-mi hiperbola, prezentînd sinuozități și rămîneri în urmă inacceptabile uneori pentru nivelul categoriei de tineret căreia se adresează aceste activități și pentru momentul în care ne aflăm.

Se impune de aceea o matură înțelegere a spiritului indicațiilor și măsurilor elaborate de conducerea partidului în deplin consens nu numai cu rolul pe care trebuie să-l joace azi tineretul, ci și cu acela pe care istoria însăși i-l rezervă mîine. N-avem de clarificat doar ierarhia organizatorică a unor atribuții și forme, multe dintre ele fără fond, **cum poate sînt tentați să creadă unii activiști ai organizațiilor noastre. Este vorba mai ales de a corecta** o viziune și un stil, **și cum stilul e omul, după expresia lui Buffon, va trebui ca această schimbare să vizeze** modul de a concepe **activitățile educative în rîndurile studenților.**

Ca publicație studențească, revista noastră dorește să se integreze acestei emulații și de aceea paginile sale sînt deschise larg opiniilor menite a perfecționa cadrul și mijloacele necesare manifestării dinamismului și receptivității față de nou — aceste virtuți primordiale ale tinereții.

Niculae STOIAN

VS

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Nr. 43

12 PAGINI • 0.50 LEI • ANUL XII

MIERCURI 20 XII. 1967

COLEGIUL DE REDACȚIE

Redactor-șef : NICULAE STOIAN

Prof. univ. JEAN LIVESCU — adjunct al ministrului învățămîntului ; acad. prof. GHEORGHE MIHOC ; acad. prof. N. PETRULIAN ; acad. prof. N. TEODORESCU ; conf. univ. CORNEL PACOSTE; EMIL GHIȚULESCU; NICOLETA TOIA — studentă ; PETRE POSTOLACHE ; ADRIAN DOHOTARU — redactor-șef adjunct ; GHEORGHE MITROI — secretar general de redacție ; FRED MAHLER

Prezentarea artistică : Dumitru MOLDOVEANU

Prezentarea grafică : Tiberiu PETRESCU

Titluri și vignete : Constantin ZISU

Fotografia : Emil COJOCARU

Corectura : Filofteia ANDREESCU și Minodora LUPU

Paginația : Richard LUCIAN și Gheorghe ȚONE

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". București. Redacția: Str. Brezoianu, 13. Telefon : 14 02 15

ATITUDINEA STUDENȚEASCĂ

CE-AR FI DACĂ, TOTUȘI...

Pînă la 1 august 1967 Complexul sanitar pentru studenți din Capitală cuprindea, pe lîngă spitalul propriu-zis și policlinică, un dispensar antituberculos, un staționar T.B.C. și preventoriu pentru studenți.

Începînd cu această dată lucrurile au început să se complice datorită măsurilor de... simplificare luate de forul tutelar, Secția sanitară a Sfatului popular al orașului București. Concret, este vorba de desființarea staționarului T.B.C., desființarea secției de chirurgie a Spitalului unificat pentru studenți și de greutățile în funcționare care fac precară existența în continuare a dispensarului.

În ceea ce privește staționarul T.B.C. măsura este salutară. Deseori studenții internați, încălcînd prescripțiile medicale, părăseau în mod clandestin clădirea pentru a participa la cursuri (formidabilă conștiinciozitate — n.r.), ceea ce punea în pericol sănătatea colegilor cu care intrau în contact și pe a „evadaților" înșiși. Acum studenții bolnavi sînt repartizați la diferite sanatorii din țară.

În schimb, mărturisim că măsura luată în privința secției de chirurgie ne nedumirește. Încadrată cu personal medical competent și dispunînd de înzestrarea materială necesară, în cadrul acestei secții au fost executate de-a lungul anilor, pentru studenții bucureșteni, sute de operații, toți pacienții vindecîndu-se în perfecte condițiuni, neexistînd nici o infecție intraspitalicească și nici un caz de mortalitate. În plus, nu rare au fost cazurile cînd, la solicitările organelor superioare, au fost executate operații și pentru bolnavii trimiși de alte spitale.

Datorită condițiilor existente, studenții operați petreceau o mai lungă perioadă post-operatorie în spitalul studențesc, unde erau în continuare supravegheați medical și primeau și o alimentație adecvată.

Acum, în situația care s-a creat, nu rare sînt cazurile cînd studenții bolnavi, care au nevoie de operație, deși trimiși către un anumit spital sînt nevoiți să umble pe la mai multe, deoarece acestea acordă prioritate propriilor pacienți. Nu ne referim la cazurile de stringentă urgență, deși au existat și din acestea (un student cu apendicită perforată a fost refuzat de 3 spitale ! !).

Sîntem de acord că secțiile de chirurgie cu o sută de paturi sînt mai moderne, mai bine utilate și pot oferi condiții mai bune, dar ni se pare că e neeconomic și nepotrivit să renunțăm în această etapă la înzestrarea pe care deja o avem, în condițiile în care în țară mai sînt asemenea unități și mai ales fără să oferim o altă înzestrare mai bună.

A treia situație se referă la dispensarul antituberculos care funcționează în localul fostului staționar T.B.C. Inițial se hotărîse ca, pînă la mutarea sa la preventoriul studențesc, el să funcționeze la parterul clădirii, restul camerelor fiind ocupate de o secție a Centrului antituberculos din București. Datorită extinderii încete dar ferme a acesteia, dispensarului studențesc i-au rămas, în ciuda hotărîrii inițiale, numai trei camere în care, în condiții foarte grele, a acordat în perioada 1 octombrie — 24 noiembrie a acestui an un număr de 2760 consultații (o medie de 59 consultații pe zi), s-au efectuat 12 000 examene R. F., s-au făcut 12 500 testări tuberculinice și 500 vaccinări BCG. În afară de aceasta dispensarul a rămas încadrat cu numai doi medici ftiziologi, față de 4 care sînt necesari conform normativului în vigoare (un medic la 10 000 studenți). Între timp Centrul antituberculos din București a anunțat că va monta noi aparate pentru care va ocupa încă o cameră, dispensarul studențesc rămînînd cu două, iar apoi a cerut evacuarea de urgență a clădirii pentru a începe lucrări de reparații.

Cum lucrările de amenajare a localului destinat dispensarului T.B.C. de la preventoriul studențesc n-au început, documentația nefiind întocmită, iar spațiul pe care Centrul antituberculos i-l pune la dispoziție la centrul M.R.F. al raionului 30 Decembrie din piața Ilie Pintilie constă din trei camere mici, total necorespunzătoare și încălzite cu lemne, se află sub semnul întrebării însăși existența dispensarului.

Considerăm de aceea că forul tutelar trebuie să analizeze situația creată, luînd măsurile care se impun, adică reînființarea secției de chirurgie a Spitalului studențesc și acordarea unui local corespunzător pentru dispensarul T.B.C.

Constantin FLORICEL

RECOMANDAT EXPRES

NOCTURNA MICROBIȘTILOR

Vreți să vedeți un adevărat meci de fotbal în nocturnă ? Vă invităm în curtea căminului „Matei Voievod" al Institutului de construcții din București. Aici se joacă fotbal pînă la orele 11 noaptea, fără altă lumină decît cea răspîndită de țigările spectatorilor.

Studenții care vor să învețe sau să se odihnească fac în zadar apel la clemența colegilor microbiști sau la bunele oficii ale administratoarei căminului, ori ale comitetului de cămin. Ce să-i faci, așa e microbul ăsta al fotbalului, nu moare nici de întuneric, nici de frica administratorilor de cămin. Se sperie numai de directorii tehnici și, poate, de zăpada care o să-i facă să judece... la rece situația.

CALCULE LA... RECE

Tovarășii de la serviciul social al Institutului de construcții din Capitală au deschis ferestrele biroului și au băgat de seamă că a venit iarna. Unul dintre dînșii, cu o memorie mai exersată, și-a amintit că la căminul „Matei Voievod" (unde trebuie să fi venit de asemenea iarna, căci căminul e pe aceeași paralelă geografică cu serviciul social) nu s-au stabilit încă necesitățile de căldură. Imediat un specialist cu înaltă calificare (inginer ! !) a plecat „pe teren" și după cîteva zile de muncă asiduă a stabilit o cotă pe cap de om, care apoi s-a dovedit insuficientă. Plin de bunăvoință tovarășul respectiv a reluat calculele la o temperatură mereu mai scăzută. Studenții așteaptă rezultatul tremurînd de... nerăbdare și se călesc spălîndu-se cu apă rece. Unii își amintesc că situații similare au existat acum un an și acum doi ani. Și tot ei se întreabă dacă mai e cazul ca de revelion să le ureze celor de la serviciul social tradiționalul „la mulți ani"...

GÎNDURI ÎN LIFT

În fiecare din căminele studențești prevăzute cu ascensoare există (și sînt ocupate !) posturi de liftier. În mai multe sesizări primite la redacție din partea studenților bucureșteni se vorbește de activitatea necorespunzătoare a persoanelor care deservesc ascensoarele. Liftierele stau ore întregi la taifas la ușa... liftului, îndeplinesc sarcini mărunte, de curier, pe lîngă administratorii de cămin, sau fac orice altă treabă, numai pe cea pentru care primesc salariu nu. Am verificat aceste sesizări în cîteva cămine studențești și constatînd că sînt reale adăugăm că ziua de muncă a liftierelor sfîrșește la ora 15, cînd ascensoarele sînt încuiate, ori tocmai atunci studenții au mai multă nevoie de ele !

Credem că nu are rost să mai facem un calcul al rentabilității muncii acestui personal, iar pe de altă parte ne întrebăm dacă studenții nu pot să circule cu liftul și fără însoțitor (presupunînd că cei mai mulți dintre ei au depășit vîrsta junioratului), așa cum o și fac de obicei.

N-ar fi oare mai nimerit ca liftierele care încarcă în mod nejustificat aparatul administrativ să fie îndrumate către activități mai rentabile, iar ascensoarele să rămînă în grija administratorilor de bloc și a comitetelor de cămin ?

E NEVOIE DE PATRU METRI PĂTRAȚI

La Institutul politehnic din Iași există un calculator cifric. Există, dar pe bucăți. Unde să fie asamblat, se pune întrebarea ? E nevoie de 4 metri pătrați și nu se găsesc. Cine să-i găsească ? Dacă nu-s, nu-s ! Parcă fără calculator cifric studenții nu-și pot închipui cum arată unul ! Să-și îmbogățească imaginația că de-aia sînt viitori ingineri ! Că fără imaginație e de neconceput ingineria ; fără calculator însă... Dar ăsta-i alt capitol. E un calculator cifric și „4 metri pătrați" nu-i o chestiune numai de cifră, ci și de felul de a privi lucrurile al unora de la Politehnica ieșeană.

CURENT ALTERNATIV ȘI... ÎNTUNERIC CONTINUU

Au trecut mai bine de două luni de la intrarea studenților în blocurile 4 și 5 (cămine Regie 2) și coloana electrică de alimentare a rămas tot în stadiul de provizorat.

Datorită acestui racord necorespunzător, întreruperile de curent au început să fie tot mai dese, ajungînd chiar la recordul de trei pe seară (spre exemplu pe data de 26 noiembrie a.c.).

Avînd în vedere faptul că această rețea electrică este inadmisibilă din punctul de vedere al normelor de tehnica securității (sîrme legate prin copaci, cabluri căzute pe jos sau agățate de geamuri) și mai ales faptul că sesiunea bate la ușă, considerăm că trebuie să se facă de urgență „lumină" și în această problemă.

BIROCRA... TURISM

Între 15 octombrie și 15 noiembrie a.c. studenții din anul III Electrotehnică, Institutul politehnic Iași, au făcut următoarele demersuri pentru organizarea unei excursii : 1. cerere la rectorat ; 2. aviz de la decanat ; 3. autorizație temporară pentru mașină ; 4. prezentarea unei autorizații permanente a mașinii și a unei adrese de la institut către I.R.T.A. ; 5. cererea de schimbare a șoferului, căci primul se îmbolnăvise între timp ; 6. rugăminți la șeful garajului pentru a ordona să plece unul dintre șoferi ; 7. obținerea de trei ștampile pentru... procurarea de hrană rece. După care serviciul social al institutului le-a urat studenților călătorie plăcută.

După care... studenții le-au mulțumit... în gînd.

O OPINIE

Urmărind cu interes materialele apărute în „Viața studențească" și văzînd că e în spiritul revistei stimularea exprimării deschise, cum e și firesc, a opiniei studenților, ne permitem să vă rugăm să publicați și aceste rînduri, care am dori să constituie un răspuns la părerea enunțată în cadrul unui material anterior de colegul nostru Andrei Silian, din anul III T.C.M.

Autorul își permitea — în mod nejustificat, după părerea noastră — să facă aprecieri jignitoare la adresa unui cadru didactic ; spunem nejustificat — referindu-ne atît la faptul că rezultate sub orice critică (notele la limită la toate materiile și sancțiunile pentru absențe mergînd pînă la mustrarea severă cu avertisment) nu-i dădeau dreptul lui Andrei S. să aprecieze necesitatea cursului de Matematici speciale (de altfel în anul II nici nu prea îți poți da seama așa bine ce îți va fi sau nu necesar mai tîrziu) precum și la felul cum abordează problema ; considerăm că, așa cum pledează documentele privind dezvoltarea învățămîntului superior, nu slăbirea exigenței profesorilor este calea spre obținerea de rezultate bune, nu astfel se reduce numărul de „rebuturi".

(Badea Nicolae, Marin Marin, Costăchescu Gheorghe, Seinberg Victor și Bîrsan Mircea, anul IV T.C.M., Institutul politehnic București).

CONVORBIRI

LUMEA CEA GÎNDITĂ

L-am cunoscut pe profesorul D. D. Roşca, la catedră, în acele după-amieze în care, studentă la filologie, fugeam de la cursuri pentru a asculta prelegerile sale de Istoria filozofiei. **De fiecare dată problema găsirii unui loc era la fel de greu soluţionată şi, în băncile în care se îngrămădeau studenţi de cele mai diverse specialităţi şi public neuniversitar, de fiecare dată intrarea profesorului era aşteptată cu aceeaşi emoţie. Mai tîrziu, văzut mai de aproape, fără distanţa care desparte catedra de băncile amfiteatrului, la masa simplă şi pătată de cerneală — una dintre cele cinci sau şase mese asemănătoare — din banalul cabinet de la Universitate, filozoful nu pierde nimic din respectul aproape inhibant pe care-l inspirase. Pentru că, oricît de familiară i-ar fi conversaţia, oricît de adolescenţi ochii, profesorul D. D. Roşca este totodată autorul acelei sinteze filozofice care, expunînd o concepţie personală despre lume şi viaţă, se numeşte** Existenţa tragică **(aflăm cu satisfacţie vestea retipăririi ei în anul următor) ; al volumelor de eseuri** Linii şi figuri **şi** Puncte de sprijin, **al recentelor** Însemnări despre Hegel **şi traducătorul atîtor volume din opera filozofului german. Îl ascult vorbind şi fascinant nu este numai felul în care cincizeci de ani de gîndire se lasă priviţi cu nostalgie şi fină observaţie, ci şi planurile pe care ei s-au desfăşurat. Planurile sînt trei : Ardealul, România, Europa.**

Obligaţia unei generaţii

Pînă la primul război mondial nu aveam conştiinţa că ne diferenţiem de premergători. Războiul a fost evenimentul care ne-a descoperit noţiunea de generaţie. Ne deosebeam de cei dinaintea noastră prin faptul că-l trăisem, prin schimbările pe care el le declanşase în lume şi în noi şi prin întrebarea — Ce vom face după ? Pînă atunci predecesorii noştri şi noi, tinerii intelectuali ardeleni, nu visam decît unirea cu ţara; o dată cu sfîrşitul războiului, ţara reîntregită crea cadrul potrivit şi obligaţia generaţiei noastre de a se integra cu valorile ei proprii în contextul culturii româneşti şi europene. Am înţeles că venise momentul, că noi eram cei obligaţi să depăşim nivelul cultural de pînă atunci al României, să-i lichidăm dacă va fi posibil restanţele, să-l aducem oarecum la zi. Îmi amintesc că, în primii doi ani de universitate (la Viena), în planurile şi discuţiile cu prietenul meu Blaga, mereu revenea ideea şi dorinţa de a face ceva care să depăşească ceea ce fusese pînă atunci. Dar pentru asta trebuia să ne creăm mai întîi pe noi. „Să căutăm să rămînem în cetăţile de mare cultură cît mai mult, obişnuia să exclame Blaga, să ne întoarcem acasă la 40 de ani, deplin formaţi". Marea obligaţie a generaţiei noastre era de a deveni una dintre generaţiile româneşti „europene" ale acelor ani.

Sfîrşit de primă tinereţe

După doi ani de studii la Viena, m-am hotărît să plec în Italia pentru a mă dedica istoriei artei. În acei ani de „primă tinereţe", cu elanuri puternice dar imprecise, numai întîmplarea a făcut ca dorinţa mea de studiu şi creaţie să se canalizeze spre filozofie. Întîmplarea se numea Simplon-Expres şi — după ce trecea prin Milano, unde trebuia să mă lase — avea ca destinaţie Parisul. În compartiment, alături de mine, dar îndreptîndu-se spre Paris, se găseau prietenii mei Andrei Oţetea şi N. Tolu. La Milano, brusc, copilului care încă eram i-a fost urît să coboare singur într-un oraş necunoscut şi şi-a urmat prietenii pînă la capătul călătoriei.

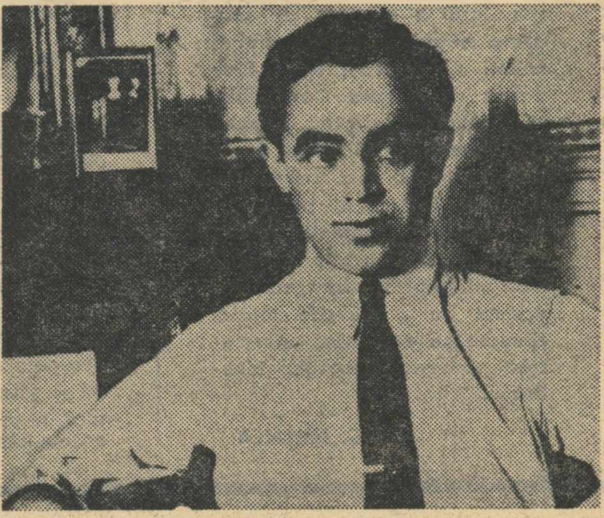
Parisul îl ştiam numai din prejudecăţi ardelene de formaţie germană. La Viena învăţasem că „ce e profund nu poate fi şi frumos". Parisul mi-a apărut strălucitor dar superficial. La început nu reuşeam să mă adaptez, nutream un secret sentiment de repulsie pentru tot ce mă înconjura, observam numai relele, îmi săreau în ochi zgîrcenia şi distanţa francezilor, tonul declamator al profesorilor. Apoi, cu timpul, pe parcursul anilor pe care i-am trăit în el, Parisul m-a obligat să-l respect, să-l admir şi să-l iubesc. Contactul prelungit cu civilizaţia franceză m-a învăţat că nu tot ce este obscur este adînc şi că frumosul poate fi profund, că adevărul poate cîştiga în amplitudine îmbinat cu frumosul. Despre tipul de savant francez, despre felul în care el ştie să alăture profunzimii spiritului strălucirea lui, s-ar putea scrie poeme.

Faptul că am abandonat ideea de a studia în Italia istoria artelor nu l-am regretat. Mai tîrziu, am înţeles că această ştiinţă, în felul în care se practica şi se practică, este mai curînd o disciplină istorică decît estetică. Învăţarea unei înşiruiri de date şi nume nu m-ar fi interesat.

Student

Recunoscîndu-mi-se bacalaureatul (singurul bacalaureat care se recunoştea la Paris, fiind asimilat prin severitate celui francez, era cel obţinut în România), m-am înscris la filozofie. Sistemul învăţămîntului superior francez era extrem de simplu : după plătirea la înscriere a taxei de 30 de franci, orice student se putea înscrie la licenţa de stat. Nu i se cerea pentru asta nici un stagiu, iar examene nu existau. Licenţa era formată, la filozofie, din 4 examene scrise şi vreo 14 orale. Dintre acestea unul singur cuprindea un curs predat de un profesor în facultate, alegerea acestui curs rămînînd la latitudinea studentului. La Istoria filozofiei apărea în fiecare an bibliografia obligatorie (texte din marii filozofi). Studentul hotăra singur cînd se simte în stare să reziste acestei confruntări cu filozofia lumii.

Îl ascult pe profesorul din faţa mea amintindu-şi emoţiile de student, povestindu-mi despre eliminatoria teză de latină unde nota minimă de trecere era 16, despre filozoful Lalande, întrebînd raţionamentul prin recurenţă al lui Poincaré, despre alţi profesori, despre alte examene... Ascult, şi într-un mod ciudat în mintea mea noţiunile de profesor şi de student alunecă una spre alta şi se contopesc alungînd timpul care le desparte, şi timpul alungat foşneşte în odaie abia auzit.

Student la Paris

După luarea licenţei, admiraţia pentru Hegel, pe care îl cunoşteam încă numai din **Estetică** şi **Istoria filozofiei,** m-a făcut să mă înscriu la doctorat cu **„Influenţa hegeliană în Franţa".**

„Lumea cea gîndită"

De Hegel se leagă pentru mine cunoştinţa cu Lucien Herr, sau poate ar fi mai corect să spun — de Lucien Herr se leagă pentru mine cunoştinţa mai temeinică cu Hegel. Savantul — căruia profesorii Sorbonei se îngrămădeau fericiţi să-i ceară, în orice domeniu, consultaţii — era atunci în Franţa cel mai mare specialist în Hegel. El este cel care mi-a transmis incandescenta pasiune pentru filozoful german. Afirmaţia că intenţionam să dau doctoratul din Hegel mi-a deschis brusc şi pentru totdeauna uşile şi inima sa. Din clipa în care m-a făcut să înţeleg că principala operă hegeliană este **Logica** şi că totul trebuie pornit de la lectura ei, a început pentru mine marea luptă cu Hegel, o luptă întinsă peste doctorat pe cîteva decenii şi care avea să se încheie prin traducerea în româneşte a numeroaselor volume hegeliene. După primele 7 luni de lectură voiam să renunţ. Lucien Herr a fost cel care m-a obligat să nu dezertez, să încerc să traduc „ceea ce nu înţelegeam" (sic !), pentru că, „pătrunzînd mecanismul limbajului, pătrunzi mecanismul gîndirii". Au urmat alte nouă luni de muncă şi nimic din viaţa mea intelectuală ulterioară nu se poate compara în intensitate şi efort cu acea primă perioadă de intimizare cu filozofia hegeliană. Atunci, ca şi mai tîrziu, în timpul redactării tezei de doctorat, munceam închis în odaia mea de dimineaţa pînă seara, coborînd numai la cină cînd mă îndreptam, instinctiv mai mult, spre Saint Michel, unde într-un mic restaurant trebuia să mănînc. Lumea cea reală mi se părea ireală, mi se părea bizar că mai pot să existe automobile, şi case, şi tineri plimbîndu-se. „Atunci lumea cea gîndită pentru mine — avea fiinţă", cum spune Eminescu, trăiam cu adevărat în universul construit de Hegel, mi se părea ciudat că există şi un alt univers. Pentru că Hegel este ca o ţară în care pleci foarte greu, dar din care te întorci şi mai greu, sau, unii, niciodată...

Eseul şi sonetul

Această lume mai mult decît pasionantă, aş zice posedantă, seamănă mult cu ceea ce la un artist este faza intens creatoare, inspiraţia, transa. De altfel, Hegel însuşi prevede înlocuirea posibilă a artei prin filozofie. Vă cer o mărturisire : în forul dv. intim acreditaţi această presupunere a marelui dialectician ?

Nu, de altfel nici Hegel nu o credea. Ideea dispariţiei artei, atît de răspîndită de altfel, este o simplificare a teoriei hegeliene potrivit căreia arta nu va mai continua să existe ca **principal mijloc** de expresie a absolutului. Realitatea va dezvălui forme pe care nu arta, ci filozofia doar le va putea exprima. Pe treapta prevăzută de Hegel va trebui depăşită civilizaţia greacă în care arta este suprema formă de expresie a adevărului (absolut, în teză hegeliană).

În ceea ce mă priveşte, prefer în filozofie eseul tocmai pentru forma lui condensată, „artistică". Eseul este construcţie, cum construcţie este sonetul. Spiritul culturii franceze mi-a influenţat gîndirea şi mi-a trezit conştiinţa necesităţii formei finisate în care trebuie turnată gîndirea.

Fericita întîmplare

Prieteniile, chiar schimbate pe parcursul anilor — viaţa şi ideile îi apropie şi-i despart pe oameni de multe ori peste voia lor — lasă în urmă sedimentat un sentiment de încîntare, de mulţumire, de siguranţă.

Mă gîndesc la prietenia mea cu Mihail Ralea. De el m-a legat din 1920, de la Paris, şi pînă la sfîrşitul său neaşteptat, o prietenie fără umbre. Consider cea mai fericită întîmplare a vieţii mele faptul că l-am întîlnit pe Mihail Ralea. Prietenia noastră (44 de ani) a avut, fără îndoială, o influenţă hotărîtoare asupra existenţei mele : atîta vreme cît l-am avut lîngă mine, am trăit oarecum cu sentimentul fermecător că nu sînt singur în lume şi că am alături de mine sufletul cel mai generos şi mai cald dintre cele pe care le-am putut întîlni în viaţă.

O prietenie, regretabil de scurtă durată, m-a legat de pictorul Tonitza. Era într-o vară în vechea Mangalie. Picta nebuneşte, începînd deodată zeci de tablouri pe care schiţa contururile şi îşi nota într-un colţ culorile pe care le va folosi. Voia să profite cît mai mult cu putinţă de lumina mării, de siluetele exotice ale turcoaicelor, de peisajul neobişnuit. Era de o efervescenţă ameţitoare, se dăruia total în tot ce făcea. A fost în stare să-mi recite pe de rost „încheierea" din „Existenţa tragică" pentru a-mi arăta că i-a plăcut. „Spune-mi tu !", mi-a strigat din prima clipă şi m-a rugat să-mi aleg un tablou dintre cele pe care le picta. Am ales un tablou neterminat (pe care urma să-l iau după finisare), fără să ştiu că nu-l voi mai întîlni niciodată pe marele pictor, că tabloul meu chiar va rămîne poate neterminat.

Între noi şi ideile noastre

Aţi trăit o epocă saturată de controverse, de şcoli şi ideologii diferite. Deosebirile între concepţiile a doi oameni presupuneau inimiciţia lor ? O despărţire în idei era, într-o epocă atît de divers colorată, o despărţire între oameni ?

Spuneam că viaţa şi ideile îi despart şi-i apropie pe oameni peste voia lor. Am fost prieten şi cu Tudor Vianu, Basil Munteanu, D. I. Suchianu pentru că aveam aceleaşi idealuri şi afinităţi elective cvasitotale. Sînt, ca şi ei, raţionalist. Observaţiile mele asupra „Eonului dogmatic" l-au supărat, pare-mi-se, pe Blaga. Totuşi, între noi şi ideile noastre exista o anumită detaşare. Ne ataşam unei anumite ideologii, încercînd să le înţelegem şi pe celelalte. Oamenii îşi acordau o libertate de mişcare, căutau să se priceapă între ei. Numai dogmatismul, orice formă lua, era exclusivist şi ducea la animozităţi de natură personală.

Abia ieşiţi dintr-o operaţie chirurgicală, ochii filozofului mă privesc de dincolo de lentilele complicate, zîmbind : În ultimul timp văd culorile ca într-un tablou de Sisley. Totul e puternic şi subliniat. Păcat că nu sînt pictor — aş face pictură impresionistă...

Gluma este tinerească, ca şi servieta de tînăr care, umflată de manuscrise, aşteaptă alături. Eu ascult şi totul mi se pare familiar, şi mi se pare că pe academicianul din faţa mea l-am mai întîlnit — nu ştiu exact cînd — student, trecînd concentrat pe sub castanii dintre Le Lion de Belfort şi Port Royal.

Ana BLANDIANA

FESTIVAL STUDENŢESC DE ARTA

SE NAŞTE O TRADIŢIE

Cortina primului Festival de iarnă al artei studențești, dedicat aniversării Republicii din București a fost trasă. Cîteva sute de artiști amatori și-au dat întîlnire pe trei din cele mai cunoscute scene studențești: la Casa de cultură, la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" și la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale". Primele spectacole, indiferent de genul căruia aparțin (fie că e vorba de estradă, de formații de muzică populară sau de teatru), au atras un numeros public, amator de a se reîntîlni cu formațiile artistice de care se despărțise în primăvară. Se pare că s-a creat o adevărată tradiție de bun augur în ce privește arta studențească și spectatorii ei din București: dincolo de nivelul artistic al soliștilor și interpreților, dincolo de acea inefabilă și permanentă emoție cu care cei de pe scenă evoluează în fața unei săli arhipline și exigente și a unui juriu sever, există o anume psihologie a spectatorului. Aplauzele izbucnite din toate punctele sălii la un moment vesel deosebit de spiritual al „Agronomiei" de pildă, la interpretarea unor melodii populare de soliștii de la același institut sau la unele secvențe din spectacolul A.S.E. sînt un motiv în plus pentru a observa nu numai spontaneitatea dar și obiectivitatea în aprecierea făcută de spectatorul student.

Urmărind ceea ce se petrece în competiția artistică propriu zisă, dar și ecourile spectacolelor, în pauze sau la sfîrșitul serilor, am surprins adesea printre spectatori sublinierea unor păreri formate demult sau, alteori, aprecieri noi.

Succesul de care se bucură echipele artistice studențești este între altele demonstrat și de sălile arhipline de la fiecare spectacol. O dovadă în plus că Primul festival de artă studențească de iarnă din centrul universitar București se impune ca un valoros început de tradiție care se cere continuat și valorificat în anii următori.

Florentin POPESCU

O revelaţie:

AGRONOMII PE SCENĂ

I

Studenții Institutului agronomic „N. Bălcescu" au început șirul reprezentațiilor de teatru cu piesa lui Alexandru Voitin „Oameni care tac".

Făcînd această alegere a textului dramatic, Isabela Stănescu, regizor artistic, a gîndit bine, a ales „actorii" potriviți, a subliniat tot ce conținea sufletul piesei. Un cîntec revoluționar izbucnea în momente potrivite din difuzor, potențînd vibrațiile emoției pe scenă și în sală. Paul Soare (Spiru) a avut o voce „tare", Cornel Mondiru (Casapu) a fost șiret, monden, infatuat. Marilena Radu (Flora) a fost o solistă frumoasă, degajată, fără nici un falset. Lipsea totuși ceva: Flora nu trezea disprețul, Spiru și Casapu nu insuflau teroarea. Discuțiile „oamenilor care tac" s-au petrecut în fața unui public entuziast și bîrfitor. Gheorghe Teșu (Zigu) a cules cele mai multe aplauze.

Scenografia a avut o idee isteață, proiectînd între tablouri unduirile și busculadele siluetelor negre pe cortina de un auriu obosit. O obiecție aici: gesturile n-au fost prea convingătoare. Stîngăciei lor am adăugat imaginația noastră ca să putem bănui înțelesul.

Juriul a numărat doar un singur reprezentant, Octavian Gheorghiu, profesor consultant la I.A.T.C., celelalte personalități invitate...

Sandra MIRON

II

În privința spectacolelor de estradă se pot observa două tendințe exprimate clar în două dintre spectacolele prezentate: cel al ansamblului artistic al Academiei de studii economice și cel al formației Institutului agronomic. Primii au participat la acest eveniment doar cu o formație STAS de chitare și baterie, fără personalitate, fără ritm, fără nimic... Dacă unul din soliștii vocali, Nichi Mihăilescu, ne-a produs oarecare satisfacții prin timbrul său plăcut, Tamara Dumitru a cîntat arhicunoscuta bucată a lui Adamo „Ninge", bucată pe care n-o mai putem asculța în orice fel de interpretare, chiar dacă solista s-a acompaniat singură la chitară electrică. Dacă am plecat triști după acest spectacol, am aplaudat ținuta artistică a ansamblului Institutului agronomic de care aminteam mai sus. Spectacolul prezentat a fost tonic, reconfortant, demonstrîndu-ne că studenții nu se preocupă numai de Spătaru și de chitare electrice. Orchestra de muzică populară a susținut un program bogat și variat, avînd soliști de aceeași talie. Este vorba de Solzea Constantin, Niculescu Mihai, Uță Cornel, Țone Stela, Hîrbu Vasile. Punctul culminant l-a constituit echipa de dansuri populare. Minunatele costume din dansul oșean au fost purtate de tineri frumoși, plini de viață, care au dansat cu o dăruire totală, răspunzînd cerințelor apreciatului coregraf Gheorghe Munteanu.

C. MIHAILA

ZILE DE IARNA LA IAŞI

Atît de legendară a devenit „dulcea viață" a Iașului încît se spune aici că nici un eveniment nu poate stîrni atenția în luna decembrie în afară de pregătirile pentru revelion. Pe neașteptate însă, ideea organizării celei de a doua ediții a festivalului artei studențești a precipitat pulsul ocupațiilor cotidiene.

În ordinea succesului locul întîi l-au ocupat bineînțeles, muzica ușoară și estrada. Acest „bineînțeles" plin de înțelesuri ține seama de entuziasmul zgomotos pe care cele trei formații studențești ieșene au știut să-l alimenteze cu... sau fără motiv. „METEOR", orchestra Casei de cultură, e deja o celebritate locală. Cu o armonie bine pusă la punct — să nu uităm că sînt conservatoriști —, cu un solist de ținută ca Ștefan Cojocaru, „Meteorul" stîrnește ropote de aplauze, incluse într-un dialog la care sala participă cu bunăvoință ca la o reuniune de familie.

Recent, studenții Universității „Al. I. Cuza" au ieșit la... concurență, lansînd cu surle și chitare tînăra lor formație „Roșu și negru". Mai puțin cunoscători în ale armoniei, ei încearcă să suplinească imperfecțiunile... contrapunctice printr-o veritabilă furie sonoră. Exact ca la fotbal. Ciudat, dar animatorul formației, Brandes Nancy, e un sensibil pianist de jaz, deci structural potrivnic... urletelor. Sperăm cu toții ca, în curînd, stilul conducătorului să se imprime definitiv formației.

Revelația vocală a „roș-negrilor" a fost Florin Epurică, o voce caldă, frumos timbrată, dublată în permanență de o ținută scenică sobră.

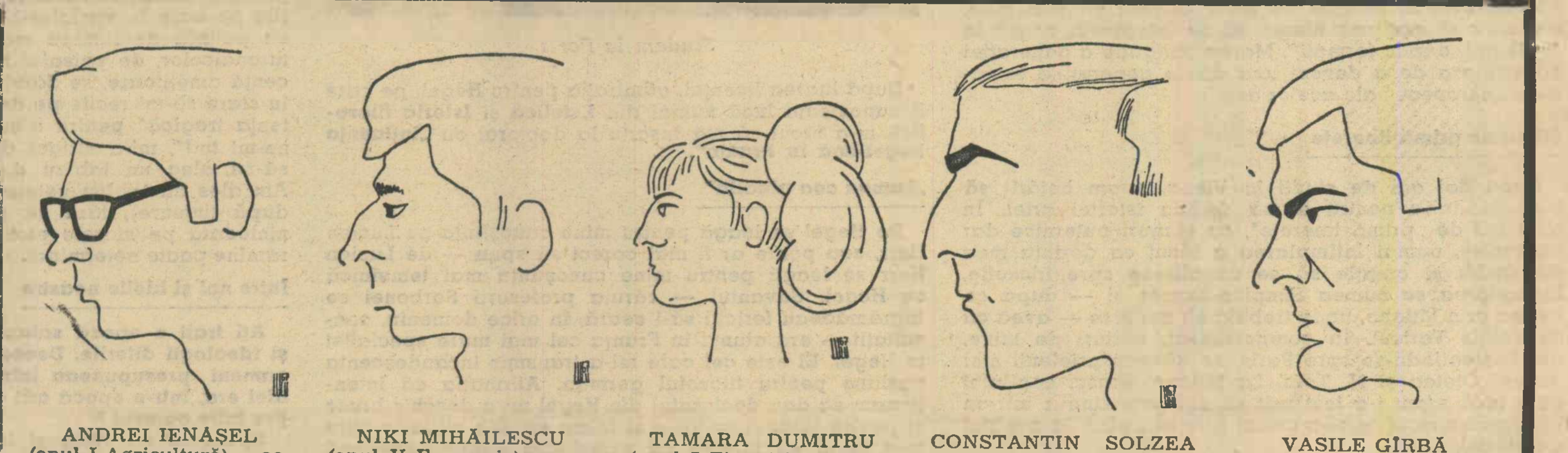
Am uitat să amintim și de prezența formațiilor de brigadă și estradă în festival. Poate nici n-ar fi nevoie. Formula spectacolului de estradă se dovedește deocamdată o enigmă greu de pătruns. Nu s-a gîndit nimeni să reunească diversele echipe de muzică ușoară, brigadă și dansuri într-un veritabil spectacol de estradă studențească.

Punctul principal de atracție al serilor festivalului ieșean l-a constituit, evident, teatrul. Echipele Caselor de cultură din Iași și Galați, teatrul Universității sau al I.M.F.-ului s-au prezentat cu dezinvoltură profesionistă.

Cu un excelent interpret principal, Ion Nazarie, și cu o reușită înțelegere a textului, teatrul a debutat în festival prin piesa lui Bogdan Amaru, „Goana după fluturi". Vineri 15 decembrie a intervenit însă surpriza. Într-o sală receptivă și entuziastă s-a prezentat în... premieră exclusivă piesa de debut a studentului filolog Aurel Brumă: „Mona Lisa".

Pe autor l-am cunoscut într-o pauză a repetiției generale. Un băiat scund, înarmat cu timiditatea modestiei. Emoția l-a împiedicat să dea un veritabil interviu. Dar seara spectacolul a vorbit mult mai elocvent în numele lui. „Mona Lisa" e un poem dramatic îndelung elaborat, deschis dezbaterii la nivel intelectual al unei problematici de larg interes umanistic. Un ansamblu de metafore scenice, personaje simbol, cor antic și gestică expresivă, totul bine sudat într-un spectacol cu adevărat colectiv. La primul contact cu publicul imperfecțiunile ideii dramatice și inerentele legături livrești se estompează pentru cel mai atent critic. Surpriza rămîne autentică. Și cum festivalul nu s-a încheiat încă, studenții ieșeni care urcă seară de seară treptele Casei tineretului sînt siguri că asemenea surprize plăcute nu vor înceta să apară...

Al. PASCU
P. EUGEN

ANDREI IENAȘEL (anul I Agricultură) — actor estradă | NIKI MIHĂILESCU (anul V Economie) — solist muzică ușoară | TAMARA DUMITRU (anul I Finanțe) — solistă muzică ușoară | CONSTANTIN SOLZEA (anul V Horticultură) — solist muzică populară | VASILE GÎRBĂ (anul V Agricultură) — solist muzică populară

EXPOZIŢIA INSTITUTULUI DE ARTE PLASTICE „N. GRIGORESCU"

Neîndoios, condiția de studiu circumscrie lucrările studenților de la belle-arte. Diversitatea modalităților stilistice nu impietează asupra unității ansamblului, datorită utilizării realului ca izvor comun al sugestiilor inițiale, datorită unui simț decorativ proeminent, lizibil în compoziție, în delimitarea paletei și în stilizările uneori nu tocmai străine de ceea ce a devenit loc comun.

Lucrări de diplomă, tapiseriile expuse se remarcă printr-o coloristică insinuînd sonorități pe vechi ritualuri, printr-o amplă stilizare ce permite compoziții monumentale (Nicula Adrian: „Măști"), prin folosirea unor culori discrete și evitarea șocului vizual, prin discreția desenului subînțeles (Gavrilă Victoria: „Compoziție").

Eugen Bratfanov este autorul compoziției „Coborîrea în mină" (ulei), care datorită literaturii conținute e lipsită de spontaneitate și prospețime în comparație cu cealaltă lucrare a sa, compoziția „Sudorii", unde notația stilizată conferă formelor valoarea ideogramei.

Ștefan Cîlția, folosind tonuri grave de albastru și verde, reușește să creeze în cele două peisaje o atmosferă rece, stranie.

De semnalat Augustin Costinescu pentru transparența „Peisajului" și A. Dinulescu pentru atmosfera din „Compoziție", lucrare mai criptică în ceea ce privește anecdotica.

Dan Ivanovici expune o „natură statică" cu o linie dură, de o expresivitate severă.

Mai atrag atenția sculpturile lui Cornel Kamarovski („Portret" și „Odihnă") și „Adolescența" lui Constantin Breazu, cu virtuțile și servituțile lemnului.

Ion DOGAR-MARINESCU

FILM

UN BĂRBAT, O FEMEIE ...ŞI CEILALŢI

În ciuda publicităţii, făcută pînă şi de ziarul „Sportul", filmul lui Lelouch „Un bărbat şi o femeie" are mare priză la public. De obicei acest lucru declanşa criticilor un complex de neîncredere. Acum, consensul e unanim. În acest idiliş concert o notă falsă nu s-ar simţi. Respectul pentru premii e prea mare, deşi un „Grand prix" la Cannes nu echivalează cu o primire în Academie. Cunoaştem filme româneşti aspru criticate înainte de a primi distincţii la festivaluri. Cum filmele străine vin la noi gata premiate, criticii nu mai au ocazia „să se prăjească".

Lelouch, un fel de Godard pe înţelesul tuturora, ştie să-şi construiască succesul. Ca şi în filmul anterior, „Une fille et des fusils", ideea pe care lucrează e mică şi banală. Premeditat. Dar, chiar dacă e aşa, puţină, Lelouch se sileşte s-o epuizeze, s-o întoarcă pe toate părţile. Poate în fond nu-l interesează implicaţiile şi consecinţele lucrurilor pe care le spune. Îl interesează îndeosebi **cum** spune. Şi atunci ia el însuşi în mînă aparatul de filmat. În spaţiul mort el umple derularea ideii cu copii drăgălaşi, meserii spectaculoase, cascadori, curse de automobile cu suspense, sinucideri dramatice şi incredibile.

Îşi însuşeşte o cinelimbă — ca să folosim o expresie mult iubită. Ş-o însuşeşte, deci o are, lucru de invidiat. Şi, pe orice cunoscător în ale filmului, cinelimba îl fascinează ; îi întunecă luciditatea şi nu mai discută. Nu discută, de pildă, dacă expresia cinematografică nu e cumva fetişizată, dacă nu devine manieră sau paradă, un fel de strip-tease al posibilităţilor de cinemato-grafie, o haină frumoasă ca a celebrului împărat. Ar fi posibil, dar poate nu-i aşa. Tocmai pentru a întreba am scris aceastä notă...

Eugen PATRICHE

TEATRU

„MERCUTIO ŞI JULIETA"

Eroul liric este în poezie numele convenţional al poetului. Dar dacă mi-aş permite un paradox aş spune că Shakespeare are nenumăraţi eroi lirici. Şi acest adevăr este pragul peste care poezia sa trece în teatru. Fiecare dintre personajele sale nu este numai un factor al acţiunii (acesta este rolul lor cel mai puţin important), ci, mai ales, doi ochi prin care este privită lumea, o altă înţelegere lirică a ei şi, în acelaşi timp, un alt fel de manifestare. A monta o piesă de Shakespeare nu înseamnă deci a rosti curgător o poveste, ci a spune cîteva poeme (fiecare personaj are propriul său poem liric) în aşa fel încît fiecare personaj să se dezvăluie la fel de mare poet şi să nu pară ciudat că aceste poeme se rostesc împreună. În rîndurile de faţă nu intenţionăm o cronică dramatică, ci o discuţie a modului în care — în ultima premieră a Naţionalului — eroii lirici shakespearieni îşi dezvăluie poezia :

În „Romeo şi Julieta" ei ni se par a fi trei : Romeo, Julieta şi Mercutio. Sînt trei feţe ale aceleiaşi prisme — tinereţea, aşa cum sfînta treime este o triplă reprezentare a dumnezeirii. Pentru că înainte de a fi un imn al iubirii, tragedia este un imn al tinereţii.

Romeo este cel mai copil dintre cei trei. Julieta, oricît de tînără, are o anume maturitate pe care femeile, oricît, la orice vîrstă o au. Romeo este tînjitor şi inegal, supus dispoziţiei momentului, impulsiv. Maturizarea sa se produce treptat şi nu e definitivă. El moare adolescent. De la îndrăgostitul de dragoste la îndrăgostitul de Julieta treptele sînt urcate într-un fel de plutire printr-un „nu ştiu ce" şi „nu ştiu cum". În unirea egală cu Julieta, el este totuşi factorul secund.

Mercutio este pe lîngă Romeo ceea ce este Horatio pe lîngă Hamlet şi frumuseţea acestor personaje masculine de rang secund aproape uimeşte. Nu numai că în ele se string subteran firele unor legendare prietenii antice, dar întruchipează şi o apriorică şi distrugătoare replică personajelor schematice care în teatrul clasic poartă numele de confidenţi. Într-un anume sens, Mercutio este aproape superior lui Romeo, cum şi Horatio îi este superior lui Hamlet, bineînţeles în măsura în care realul poate fi superior ambiţiei supraffireşti. Mercutio este poate mai supus epocii sale decît Romeo, dar, cavaler sans peur et sans reproche, el primeşte însemnele universalităţii. Moartea sa este absurdă, dar voluntară şi el o primeşte, aş zice, existenţial, cu acceptare, luciditate şi uimire.

Julieta, spuneam, este personajul prim al dragostei. Ea evoluează nu de la adolescenţă la maturitate, ci de la copilărie la moarte. În prima scenă ea nu există ca om, în ultima este un om capabil de demnitatea de a trece benevol în moarte. Singură în faţa vieţii şi a dragostei, ea este cea care alege şi are curajul să-şi împlinească hotărîrile. Julieta este fragilă şi dură, practică şi lirică, copil şi femeie, disperare şi calm.

Acestor trei poeme, acestei triade lirice, regizorul Vlad Mugur le-a creat o ambianţă dacă nu de mare forţă artistică, atunci de inteligentă stilizare modernă. Artist cu resurse lirice evidente, Vlad Mugur este un talentat desenator în peniţă, avînd întotdeauna simţul frumosului şi graţiei, dar din cînd în cînd fiind vizibilă lipsa unei pete viguroase de pastă. În acest sens feroneria — de mare frumuseţe — a lui Perahim — mi se pare în perfect consens cu intenţiile regiei, creînd un cadru aerat, plin de sugestii, cu vagi simboluri şi priveliştí de natură să încînte. De asemenea, pentru muzica lui Pascal Bentoiu încă un cuvînt de laudă. În rezumat, ultima premieră a Teatrului Naţional aduce pe lîngă bucuria unui text Shakespeare, un spectacol de marcantă, chiar dacă discutabilă, ţinută artistică.

STUDIO AL TINERILOR ACTORI LA TURDA

Salutăm înfiinţarea, pe lîngă Teatrul de Stat din Turda, a unui studio al tinerilor actori. Un colectiv entuziast format din tineri (director : Viorel Ştirbu ; secretar literar : Ion Papuc ; regizor Anghel Popescu şi un grup de actori, unii proaspeţi absolvenţi ai I.A.T.C.-ului) au luat iniţiativa montării unor spectacole „d'art et d'essai", cum ar spune francezii. Începutul a fost făcut prin recenta premieră cu *Năpasta* lui Caragiale într-o viziune sensibil diferită de cea tradiţională. *Anca* (interpretată de Eugenia Chioreanu-Jiga) nu mai este femeia voluntară şi inflexibil răzbunătoare, ci o făptură firavă, victimă a propriului sentiment de dreptate. Într-un sugestiv sfîrşit de spectacol, o dată cu împlinirea „năpastei pentru năpastă", deasupra ei coboară implacabila cumpănă a fîntînii purtînd, în locul găleţii cu apă, veriga lanţului spînzurătorii. În celelalte roluri Petrică Dondaş, Aurel Ştefănescu (un *Ion* diferit de cel devenit clasic al lui Emil Botta), Mihai Ionescu-Vrăneşti.

În viitor studioul intenţionează montarea unor piese contemporane, în premieră pe ţară.

Angela ISPAS

PLASTICĂ

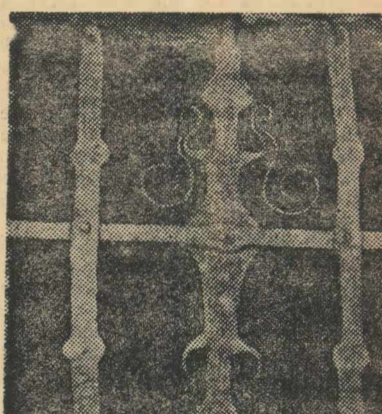
ŞTIINŢA ARTEI ŞI ARTA ŞTIINŢEI

A „citi" o carte precum „Feronerie veche românească" (autori : Dinu C. Giurescu şi Andrei Pănoiu) este a-ţi dirija bătăile inimii, prilejuite de simpla enunţare a temei, spre demonstraţia riguroasă plasată în punctul desemnat de raza omului de ştiinţă şi totodată omului de artă. Dedicată prin intenţie secolelor XV—XIX, dar stabilind mereu în cercetare repere antice, lucrarea e mai mult decît o definire statică a obiectului. Dintre rezultatele investigaţiei dinamice la care se angajează vom nota negreşit stabilirea unei continuităţi incontestabile a artei şi meşteşugului popular, pornind din vremurile dacice şi ajungînd pînă la limita „clasicismului" nostru. Comentarii pertinente unesc mereu documentaţia aferentă celor trei ţări româneşti într-un fascicul inseparabil. În ce priveşte Transilvania este definit, de pildă, pe baza mărturiilor vremii, tipul de cuptor românesc alături de tipurile maghiar şi german. Iar într-o specială grupare a obiectelor pe criteriul elementului decorativ (şi ţinînd, bineînţeles, seama de criteriul cronologic) este dovedită unitatea unor motive fundamentale ale artei vechi.

Ştiinţa de a uni utilul şi frumosul, izvorîtă din sensibilitatea şi forţa creatorului anonim, constituie un liant care a traversat veacurile cu constantă generozitate, iar meritul lucrării este de a-l fi evidenţiat.

Ilustraţia bogată — din care reproducem larg în numărul de faţă, v. pag. 6—7 — împlineşte conturul unei lucrări de pe acum epuizate în librării, şi a cărei retipărire a şi ajuns un deziderat.

R. ROMAN

MUZICĂ

OPERĂ

Sperăm că data de 11 decembrie, data deschiderii studioului experimental al Operei, să rămînă ca un eveniment important în viaţa primei scene lirice a ţării. Dorită de mult timp, această realizare şi-a văzut întruchiparea prin premiera de balet „Studio '68". Reputatul maestru de balet Oleg Danovski, care semnează în acest spectacol atît regia cît şi coregrafia, a ales în mod exemplar pagini de maxim interes din creaţia lui Hindemith, Varèse, Alban Berg, Anatol Vieru etc. Deşi diferită ca provenienţă, muzica spectacolului se prezintă totuşi ca un tot unitar, atît datorită valorii ei, cît şi datorită viziunii regizorale. Experimentele care nu o dată ni-l amintesc pe Béjart (în sensul bun al ideii) au fost slujite de unii din cei mai valoroşi solişti ai noştri, ca Ileana Iliescu, Alexa Mezincescu, Magdalena Popa, Sergiu Ştefanski, Dan Moise, Ion Tugearu. Mijloacele de expresie noi, problemele de tehnică cu care sîntem siguri că valoroşii noştri solişti nu s-au mai întîlnit pînă acum, ar fi primul bun cîştigat din partea colectivului care a realizat spectacolul. Muzica compozitorilor amintiţi, cît şi o formă de balet care se prezintă „altfel" decît sîntem obişnuiţi în „Lacul lebedelor" sau „Frumoasa din pădurea adormită", sînt punctele cîştigate pentru cei care l-au vizionat. Teama că publicul nu va fi receptiv la experimente artistice s-a risipit de la prima ridicare de cortină. Ne-am putut da seama că publicul nostru este avid de cunoaştere, întîmpinînd călduros aceste căutări, dintre care nu puţine, sîntem siguri, vor intra în arsenalul artiştilor noştri, lărgindu-le aria de cunoaştere şi de exprimare a frumosului. **Alături de premiera cu „Lohengrin" de anul trecut şi de „Don Juan" din actuala stagiune, „Studio '68" reprezintă o nouă victorie a „noului" ce se profilează în preocupările Operei Române.**

Cristian MIHAILESCU

pul s-a depus nu pe pămînt, ci în aer şi apă. Timpul rămas pe pămînt este supus studiului, dar şi degradării, se poate cerceta şi poate pieri; timpul depus în aer şi pe ape se simte doar şi nu dispare niciodată. El dă oraşelor, chiar lipsite de monumente foarte vechi şi de faimă seculară, o anume nobleţe, un email distinctiv. Oradea face parte dintre acestea. Civilizaţia pare să aibă aici tradiţii ferme, chiar dacă nici o ruină spectaculoasă nu aduce mărturie şi nu face senzaţie.

Se văd totuşi în spre gara de est (gara purtînd ciudatul nume Veneţia) urmele vechii cetăţi medievale. Sînt ziduri groase de cîţiva metri, ziduri împrejmuind probabil un vechi punct strategic. Acum, în perimetrul copilăros de mic dintre ziduri, creşte iarba înaltă, băieţii bat mingea şi ţi se pare ciudat că, în urmă cu numai cîteva secole, două armate au putut să-şi dispute aceste paşnice sute de metri pătraţi. Pentru că dimensiunea timpului trecut nu este dată de bietele urme materiale pe care a reuşit să le lase, ci de imaginea şi sentimentele noastre despre el.

Şi în sentimentele noastre timpul trecut pe deasupra Oradiei se leagă de

ORAŞUL ŞI ARIPILE SALE

apariţia numelui sfînt al lui Eminescu, de moartea, întîmplată undeva pe aproape, a apostolului Şincai.

Dar nimic nu schimbă lucrurile mai mult decît schimbarea unghiului din care le priveşti. Oraşul, înconjurat de vii şi străbătut de Crişul Repede, oraşul legat de simpatiile noastre livreşti, era în acelaşi timp un calm şi adormitor tîrg de provincie.

Desigur, şi pînă la transformările ultimilor ani, Oradea a fost un centru de cultură. Exista un liceu de fete, unul de băieţi, o şcoală comercială, una pedagogică. Exista, din secolul trecut încă, **Familia** lui Iosif Vulcan, exista chiar, la un moment dat, o facultate de teologie şi una de drept. Dar Oradea continua să fie un oraş aflat undeva la graniţa de vest a ţării, un oraş de provincie în care se putea trăi bine şi unde se bîrfea mult, un oraş cu case greoaie împodobite de stucaturi complicate, cu catedrale multe şi de multiple confesiuni şi cu nenumărate cafenele în care bătrînii aşezaţi la măsuţe discutau despre trecătorii de dincolo de vitrine, ştiind tot despre ei, cunoscîndu-i pe toţi.

Prin 1950, îmi amintesc, o echipă de teatru formată din tineri profesori încerca să spargă această atmosferă de tîrg intelectual jucînd cu entuziasm şi talent piese, luptînd pentru înfiinţarea unui teatru românesc. Costumele erau sărăcăcioase, decorurile improvizate, vocea suflerului se auzea prea

început de înnoire. Cînd, peste cîţiva ani, a luat fiinţă Teatrul de Stat şi o întreagă promoţie de absolvenţi ai I.A.T.C. a venit la Oradea, evenimentul a echivalat cu o revoluţie în viaţa oraşului.

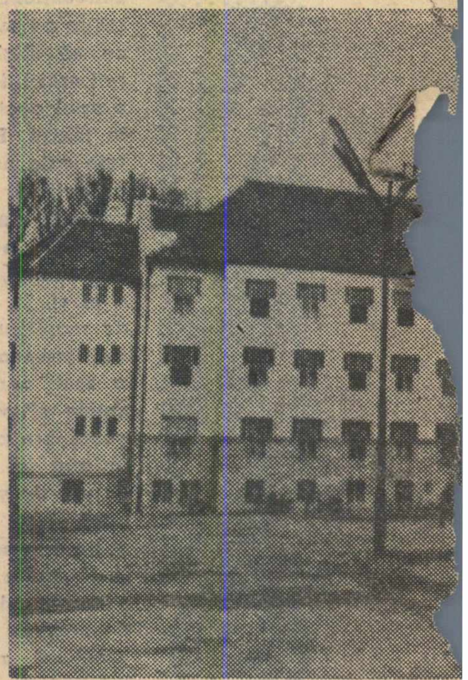
Poate că nu m-aş fi întors în amintiri, riscînd o nostalgică împotmolire, dacă nu aş fi fost convinsă că a fost nevoie de această divagaţie de atmosferă pentru a explica ce a însemnat înfiinţarea Institutului pedagogic în viaţa acestui oraş, ce salt a reprezentat pentru Oradea transformarea ei în centru universitar.

Am fost prima oară la facultăţile orădene cu prilejul centenarului revistei **Familia** şi al apariţiei noii sale serii. Pe lîngă alte manifestări, care cuprindeau în festivitate întregul oraş, la Institutul pedagogic s-a desfăşurat o sesiune ştiinţifică dedicată acestui eveniment. Atunci, pentru prima oară, m-a uimit rapiditatea transformărilor pe care le poate suferi o atmosferă. Nimic nu divulga vîrsta acelui aer cu adevărat universitar, totul părea sedimentat de mult, şi comunicările competente ale profesorilor Institutului sau ale unor personalităţi din afară sunau, între zidurile proaspăt zugrăvite şi în urechile proaspeţilor studenţi, firesc, cu reverberaţii vechi. Nimic nu mărturisea că smalţul emoţiei în amfiteatre nu împlinise încă doi ani.

Spunem că la Oradea a mai existat, cîndva, şi scurt timp, învăţămînt superior. Dar un oraş cu o facultate sau două nu este încă un centru universitar. Pentru ca să fie centru universitar, un oraş are nevoie desigur de universitate, de profesori şi studenţi, de cursuri, dar şi de încă ceva. Acest **încă ceva** este de natură imponderabilă, indefinibilă, şi ţine de însuşi ritmul de existenţă al oraşului, de aerul său. Mi-ar fi foarte greu să explic prin ce s-a schimbat în ultimii ani Oradea, dar dacă aş scrie — **„Oradea a devenit centru universitar"**, propoziţia ar sintetiza perfect senzaţia mea de nou. Nu numai faptul că străzile sînt mai animate, că se văd infinit mai mulţi tineri pe străzi, că volumele noi se epuizează în librării mai repede, că e mai multă înghesuială la filme, nu numai asta e nou. Nouă e mai ales lipsa unui polei nostalgic care acoperea înainte totul. Îmi amintesc lungile alei de pe malul Crişului, aleile de castani care toamna deveneau alarmant de roşii, iarna îşi uneau crengile să susţină portaluri de zăpadă şi primăvara îşi aprindeau strălucitor candelabrele. Şi castanii, şi Crişul sînt aceiaşi şi acum, dar pe băncile care au apărut între timp nenumărate perechi de îndrăgostiţi vor să fie singuri, alte perechi trec grăbite rîzînd, totul e mai de farmec. A dispărut vraja oraşului de provincie, în care liceul de fete era despărţit de liceul de băieţi prin apa rîului curgînd complice.

Şi totuşi acestea nu sînt decît reflexe periferice ale vieţii universitare. Institutul pedagogic se află în afara oraşului, păstrînd relativ puţine legături cu el. Dacă iei autobuzul din faţa Bisericii cu lună (niciodată n-am înţeles misterioasele legi care mişcă luna înfiptă în turnul ei) şi mergi pînă la penultima staţie, ajungi în faţa unui grup de clădiri masive şi înalte, cu aspect aproape medieval. Şi această primă impresie se dovedeşte a fi cum nu se poate mai adevărată. Institutul pedagogic din Oradea poate fi uşor comparat cu o feudă cu economie închisă sau poate, mai curînd, cu acele mici republici preconizate de Rousseau în „Contractul social". Organizarea este nu numai foarte eficace şi practică, dar şi plină de farmec.

Pe un teren imens de la marginea oraşului, în sediul unei foste şcoli militare, căreia i s-au adăugat alte corpuri de clădiri, Institutul pedagogic cu cele patru facultăţi ale sale şi-a instalat întreaga viaţă cu toate cerinţele ei. Sălile de curs sînt spaţioase şi luminate puternic, laboratoarele de chimie şi atelierele — bine dotate, biblioteca — bogată şi îmbogăţită mereu (sînt cercetate anticariatele din întreaga ţară cu adevărată patimă), căminul nou are eleganţă şi confort, cantina este ultramodernă, clubul îşi primeşte vizitatorii în diversele sale secţii, terenurile de sport şi sala de gimnastică îşi aşteaptă sportivii, serele cultivă plante ornamentale. Peste tot e animaţie, forfotă. Se lucrează la construirea unui bazin de înot, se amenajează noi terenuri de fotbal, se trasează alei. Totul se petrece aici, în acest parc bătrîn cu arbori demni şi aer de nobleţe veche. De la cămin la cursuri, la cantină, bibliotecă şi club, studentul poate, dacă vrea, să nu părăsească cetatea universitară zile la rînd, viaţa lui îşi are liniile de forţă în interiorul acestei fermecătoare economii închise, fiindu-şi suficientă ei înseşi.

Dar crearea centrului universitar este şi cauza unui alt fenomen, la fel de important. O dată cu înfiinţarea facultăţilor a avut loc o transfuzie de intelectualitate realizată prin mutarea unui număr de cadre didactice din alte centre universitare sau prin selectarea unor excelenţi profesori de cursuri medii. În felul acesta a apărut la Oradea nu numai un centru universitar, dar şi un focar de cultură, o atmosferă de real intelectualism. În primăvara următoare zidurile cetăţii pedagogice vor găzdui o sesiune ştiinţifică pe întreaga ţară şi se pregăteşte apariţia unui volum de lucrări aparţinînd tinerilor universitari.

Diametral opus, exact în cealaltă margine a oraşului, s-a construit cartierul marilor întreprinderi industriale. Marile uzine şi blocurile de locuinţe care le înconjoară. Imaginat de sus, trupului vechi al tîrgului i s-au adăugat, pe umeri, două părţi, şi cu foarte puţină fantezie acestor părţi li se poate atribui forma aripilor. Şi doar aceste aripi vor duce oraşul înainte. Înlăuntru, în trupul său, totul va rămîne mai mult sau mai puţin neschimbat — castanii, şi parcurile, şi chiar cafenelele cu bătrîni vorbind despre trecătorii de dincolo de vitrină, despre care tot mai greu vor putea şti totul. Dar sîngele oraşului va curge din ce în ce mai febril, tot mai multă viaţă va palpita în oraşul de pe Criş, acolo, la marginea ţării. Şi Crişul, ca o neobosită bandă de magnetofon, va înregistra totul — pentru că timpul se depune uneori pe pămînt, dar întotdeauna în aer şi pe ape.

Doina COMAN

„So…
cu înal…
devota…
comuni…
ani pe…
în toa…

NI…
ţio…

TABLETĂ DE PROFESOR

MATEMATICA FAŢĂ CU VIITORUL EI

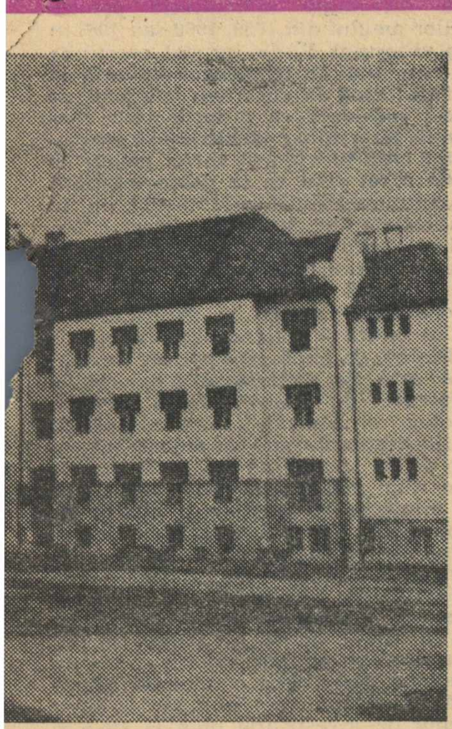
Am urmărit îndeaproape lucrările subsecţiei de Analiză şi Ecuaţii diferenţiale a secţiei de Matematică, Fizică şi Mecanică a celei de a IX-a Conferinţe pe ţară a cercurilor ştiinţifice studenţeşti, care a avut loc recent la Universitatea din Timişoara. Mărturisesc că nu fără emoţie i-am urmărit strînşi laolaltă pe aceşti studenţi către care se îndreaptă atîtea speranţe. Şcoala matematică românească este astăzi cunoscută în întreaga lume. Interesul pe care ea îl stîrneşte este atît de mare, încît în Statele Unite ale Americii s-a publicat de curînd un mic manual de limba română, special dedicat matematicienilor de limbă engleză care au de consultat articole de matematică publicate în limba română. Va fi oare menţinut acest nivel, îşi va menţine matematica românească şi în viitor faima pe care o are acum? Multe fapte recente ne îndreptăţesc să credem acest lucru şi printre ele se numără şi recenta conferinţă de la Timişoara. Acum, după ce ea s-a încheiat, putem spune că ea nu a dezminţit aşteptările. Multe dintre comunicările prezentate — şi nu numai cele premiate sau menţionate — s-au situat la nivelul maximei exigenţe, ele urmînd să fie publicate în periodice ştiinţifice de specialitate, alături de articole ale matematicienilor formaţi, care se află departe de începutul carierei lor ştiinţifice. Marea varietate tematică a comunicărilor a inclus atît probleme de Analiză clasică, cît şi probleme de Analiză funcţională. Este remarcabil faptul că mulţi dintre autorii comunicărilor şi-au pus singuri problemele pe care le-au studiat şi au imaginat singuri căile de rezolvare, rolul conducătorului ştiinţific reducîndu-se în acest caz la verificarea lucrării şi la observaţii de detaliu. Aceasta este forma supremă a activităţii ştiinţifice studenţeşti, forma în care studentul confirmă că şi-a însuşit în cel mai înalt grad gîndirea ştiinţifică, o trăieşte şi este în stare s-o ducă mai departe, sesizînd singur semnele de întrebare şi fiind în stare să dezvolte întreaga sa iniţiativă în scopul obţinerii unui răspuns.

Multe dintre comunicările prezentate continuă tradiţii preţioase ale şcolii matematice româneşti. Astfel, comunicarea tov. Ionel Tevy (premiul I), student în anul al IV-lea la Universitatea din Bucureşti, a readus în actualitate conceptul de continuitate a unei funcţii multiforme, introdus în urmă cu patru decenii de către matematicianul român de renume mondial Florin Vasilescu, iar comu-

nicările studenţilor clujeni…
oria aproximării funcţiilor…
clujene sub conducerea ac…
Deosebit de semnificat…
studenţi din anul întîi, ca…
în urmă cu vreo opt luni, …
gen Popa (premiul al doile…
nouă caracterizare a spaţiil…
în revista „Studii şi cercet…
Voiculescu (menţiune) de l…
o lucrare privind o relaţie d…
turale, lucrare care urmeaz…
bele comunicări au produs…
ştiinţifică şi prin prezentare…
În zilele conferinţei i-am…
nu numai între zidurile Un…
zile Timişoarei. Am obser…
îşi relatau unii altora con…
tul critic ascuţit (care, din…
cări s-a manifestat mai puţi…
re a cadrelor didactice). E…
tre primele drumuri pe care…
imediat după sosirea la Tim…
şului, pentru a vedea dacă…
ştiinţifice la care îţi mult…
epuizat prea repede. Mult…
ştiinţă, ore multe petrecute…

„...a noastră cere cadre de conducere ...ştinţe de specialitate şi politice, ...ă margini cauzei socialismului şi ... Munca depusă de peste 20 de ...rmarea cadrelor se simte din plin ...le de activitate."

(...aportul prezentat de tovarăşul ... CEAUŞESCU la Conferinţa Na... Partidului Comunist Român)

proape în cursul verii acestui an. Am trăit alături de ei zile întregi, i-am însoţit sub soarele dogoritor pe ogoarele Olteniei, i-am contemplat cum, arşi de soare, dăruiau staţiunilor de cercetări suflet din sufletul lor sau, mai de curînd, cum pregăteau în laboratoare noi şi noi lucrări ştiinţifice pentru marele circuit printre oameni. Au în priviri acea lumină a pasiunii, a dragostei pentru meserie, adăugată unei mîndrii neafişate, pe care o sesizezi numai în siguranţa cu care îţi vorbesc, în căldura glasului lor, în proiectele curajoase pe care ţi le desfăşoară în faţa ochilor pentru viitorii zece sau chiar cincisprezece ani. Ei sînt cei pe care-i întîlneşti peste tot unde este vorba de agricultură : în largul ogoarelor, în căldura umedă a serelor, pe frontispiciul tratatelor de specialitate, în laboratoare şi în săli de cursuri. Sînt cei despre care, pe bună dreptate, se poate spune că au ridicat învăţămîntul agricol al Craiovei la rangul de ŞCOALĂ.

Într-un reportaj, orice definiţie „matematicească" dăunează, estompînd „culoarea" faptelor, „furîndu-le" din strălucire, îndepărtîndu-le, oarecum, de cititor. De aceea, în locul unei definiţii stricte a şcolii agricole de pe plaiurile olteneşti, voi evoca istoria ei de aproape două decenii, cu începutul propriu-zis marcat de primul an al Republicii. Chiar înainte de înfiinţarea Institutului agronomic din Craiova, în 1948, tradiţiile preocupărilor ştiinţifice în agricultura acestor locuri se făcuseră deja cunoscute prin strădaniile unor profesori şi ingineri din diferite şcoli secundare.

Pentru a-i înţelege mai bine pe craioveni, m-am adresat cîtorva dintre ei, rugîndu-i să caracterizeze, în linii mari, propria lor şcoală. Voi reproduce, înainte de toate, sinteza răspunsurilor lor :

— Cînd am reuşit să formăm un nucleu care să polarizeze în jurul său, în condiţiile agriculturii socialiste, un mare număr de cercetători şi practicieni de pe un teritoriu întins, am avut certitudinea apariţiei premiselor unei şcoli. Apoi a fost nevoie de :

a) stabilirea unei linii directoare unice, din care să se desprindă „liniile" secundare, ce pot deveni şi ele, în anumite condiţii, linii directoare pentru o ramură sau alta ;

b) asimilarea în profunzime de către specialişti a teoriilor lansate de şcoală, fenomen urmat de larga aplicare a acestora în practică şi de îmbogăţirea lor chiar şi de către oamenii care n-au luat contact direct cu cei ce au format „nucleul" de bază, iniţial ;

c) recunoaşterea realizărilor în forurile ştiinţifice din ţară şi de peste hotare ;

d) obţinerea continuităţii ideilor şcolii, a manierei sale de lucru, a particularităţilor ei generale care i-au conturat personalitatea şi au adus contribuţii considerabile la dezvoltarea ştiinţei respective.

— La început au fost doar visuri, ne destăinuieşte tovarăşul prof. univ. Liviu Pop, decanul Facultăţii de agricultură a Universităţii din Craiova. În momentul în care am constatat că sîntem tot mai mult ascultaţi în reuniunile de specialitate, cînd ne-am văzut lucrările aplicate în practică de multe, foarte multe unităţi agricole, am ştiut că la Craiova a răsărit, poate nu greşim, o nouă stea. Adevărul este, însă, că nimeni n-a încercat în mod ostentativ, publicitar, să transforme visul formării şcolii în realitate. Am căutat să muncim cu nădejde şi atît.

*

Popularitatea şcolii agricole a Craiovei creşte tot mai mult. Mai întîi mi-a proiecta acest reportaj, chiar un craiovean. Ne aflam în frumoasa grădină botanică a oraşului, a cărei vîrstă înmănunchează abia 14 ani. Grădina a fost sădită de cadrele didactice şi de studenţii Facultăţii de agricultură, în frunte cu prof. univ. Alexandru Buia. Însoţitorul mi-a arătat sectoarele ei, purtîndu-mă pe aleile umbrite, prin zonele de cercetare şi printre parcelele ornamentale care fac faima oraşului de pe Jiu. „Cam o dată cu această grădină s-a născut şi şcoala", mi-a spus el. „Este, cred, prima martoră a evenimentului, care pe atunci poate încă nu fusese sesizat de nimeni...".

Tot atunci am făcut cunoştinţă şi cu fondul de lucrări ştiinţifice elaborate în facultăţile cu profil agricol ale Universităţii de aici. M-au impresionat rafturile tixite cu buletine ştiinţifice, cu diagrame, cu planşe şi referate, cu tratate şi hărţi. La loc de cinste stătea un volum impunător despre „Nisipurile Olteniei din stînga Jiului şi valorificarea lor", premiat de Academie ca primă lucrare românească de o certă valoare în domeniul valorificării terenurilor nisipoase. Rezultatele cercetărilor efectuate ani de-a rîndul şi publicate în acest volum sînt utilizate de tot mai multe cooperative agricole de producţie şi întreprinderi agricole de stat, zonele stăpînite de nisipuri restrîngîndu-se neîncetat. La Mîrşani, la Rojişte, la Ciuperceni sau la Tîmbureşti au şi răsărit în locul nisipurilor livezi şi vii care, în 1970, se vor uni cu viitoarea „zonă de şampanizare" dintre Tr. Severin şi Drăgăşani.

Alte studii şi tratate sînt în curs de elaborare la staţiunile de cercetări ale Universităţii craiovene de la Şimnic, Segarcea, Preajba, Banul Mărăcine sau Rînca.

La Rînca, zonă de munte deosebit de bogată în vegetaţie, ca şi în alte părţi ale Olteniei, au fost realizate primele 4 centurii din „Flora Olteniae exsiccata", lucrare de mari proporţii, deosebit de apreciată în multe din centrele botanice de pe glob. E destul să amintim că Bucureştiul a realizat doar o centurie, iar Clujul şi Piteştiul alte două, pentru a preţui la adevărata ei valoare strădania şcolii craiovene, care mai are în lucru alte două centurii solicitate, deja, de centrele specializate din 24 de ţări cu care are

VISURI ŞI GENEZĂ

York s-au prezentat, pe această temă, referate elogioase.

*

Am întîlnit în laboratoare şi în staţiunile agricole experimentale din Oltenia profesori vîrstnici şi tineri, alături ae studenţi din ultimii ani de studii. I-am întîlnit astfel pe conf. dr. Marin Păun, absolvent din prima promoţie de agronomi a Craiovei, pe Costică Pavel, Ion Matei şi Zăvoi Aurel, de asemenea cadre didactice şi foşti studenţi ai Facultăţii de agricultură din localitate, pe asist. univ. Nicoleta Gaspar-Jianu, absolventă din promoţia 1967, pe nenumăraţi studenţi din anii IV şi V alături de personalităţi de prestigiu în ştiinţa agricolă românească, cum sînt prof. univ. Ştefan Teodorescu, prof. dr. docent Mircea Oprean, prorector al Universităţii, prof. univ. Vasile Sonea, sau prof. univ. Ion F. Radu.

— Studenţii ne-au ajutat întotdeauna foarte mult, îmi spunea zilele acestea prof .univ. LIVIU POP. La toate succesele tinerei noastre şcoli au contribuit din plin şi ei, promoţie după promoţie. Studenţii din seriile mai vechi ale facultăţii au avut, dacă pot să-l numesc aşa, chiar „privilegiul" de a participa efectiv la aşezarea primelor rînduri de „cărămizi" ale cercetării organizate, pe un şantier aproape gol. S-au evidenţiat atunci, şi în continuare toate cele 15 promoţii de ingineri agronomi şi, fireşte, cele două promoţii de ingineri horticoli ai tinerei facultăţi înfiinţate în urmă cu şase ani...

Într-adevăr, studenţii craioveni au adunat ani de-a rîndul piesele care alcătuiesc impunătorul ierbar al Universităţii, numărînd astăzi peste 100 000 de coli, au realizat una din cele mai bogate colecţii ale tipurilor de soluri din întreaga Românie, au lucrat la cartarea solurilor din numeroase unităţi agricole (printre care Segarcea, Devesel, Rontăreşti, Moţăţei, Slobozia-Mîndra), iar datele principale obţinute în cercurile ştiinţifice studenţeşti le-au folosit în lucrările de diplomă.

Dar aceasta ţine mai puţin de factorul pus de noi în discuţie fiind, înainte de toate, un ecou al lui în rîndurile studenţimii — unul din elementele prin care şi pentru care trăieşte orice şcoală. În limbaj metaforic este vorba mai curînd de reverberaţiile multiple ale unui ton fundamental care tălăzuieşte în inimile celei mai tinere generaţii de slujitori ai agronomiei. Iar în „epicentrul" acestor unduiri ale tonului pe care îl şi emite, se află ŞCOALA.

Dragomir HOROMNEA

...at... linia preocupărilor de te... numerică, ale şcolii matematice ...iberiu Popoviciu.
...prezenţa la conferinţă a unor ...aborat lucrările prezentate încă ... erau elevi de liceu. Astfel, Eu... Universitatea din Iaşi, a dat o ...me, lucrarea sa fiind publicată ...matice" a Academiei, iar Dan ...sitatea din Bucureşti a elaborat ...enţă între şiruri de numere na... ...menea, să fie publicată. Am... ...oasă impreste, prin ţinuta lor ...entă şi degajată.
...rmări pe autorii comunicărilor ..., dar şi în orele libere, pe stră... ...scuţiile ştiinţifice îi pasionau ; ...municărilor şi nu lipsea spiri... ...n cadrul şedinţelor de comuni... ...şi din cauza prezenţei inhibitoa... ...nificativ faptul că unul din... ...cut mulţi dintre aceşti studenţi, ... fost la librăria din centrul ora... ...a se mai găsesc aici unele cărţi ... în librăriile bucureştene s-au ...tate, interes autentic pentru ... de lectură ale bibliotecilor sau căminelor, iată ce-i caracterizează pe aceşti studenţi, pe care cît mai mulţi colegi ai lor ar trebui să-i urmeze.

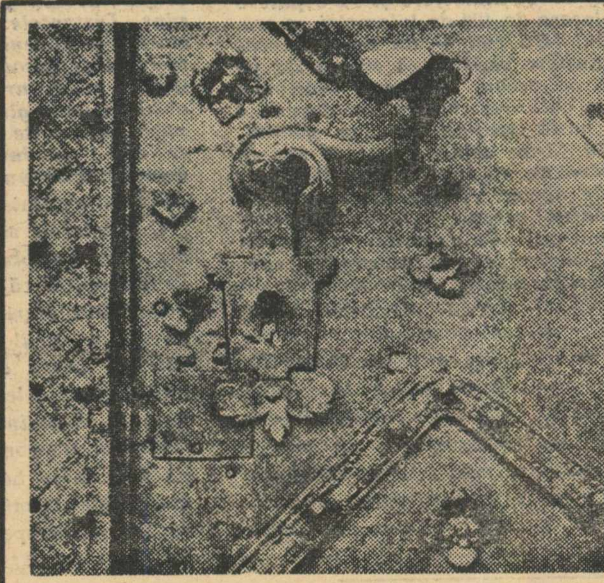
Lucrurile frumoase despre care am vorbit nu ne permit însă să trecem cu vederea unele aspecte negative, care se cer grabnic înlăturate.

Mai întîi trebuie să observăm slaba reprezentare a comunicărilor de matematică aplicată şi absenţa totală a comunicărilor privind domenii interdisciplinare ca economia matematică, biologia matematică, lingvistica matematică, domenii care se află astăzi în plină dezvoltare. Trebuie, de asemenea, să observăm că modul de prezentare a comunicărilor nu a fost totdeauna corespunzător. Unii autori de comunicări expun numeroase detalii cu caracter tehnic şi nu pot renunţa la ele chiar cînd sînt invitaţi să o facă, fără însă să fie în stare să desprindă linia generală a unei demonstraţii şi să explice în mod convingător interesul problemei studiate.

Un exemplu strălucit de prezentare clară, sugestivă şi convingătoare a fost aceea făcută de tov. Laszlo Szido (premiul al III-lea) din anul al V-lea al Universităţii din Bucureşti, care de altfel a adus şi o contribuţie remarcabilă la discuţiile pe marginea comunicărilor.

Fără îndoială că viitoarele sesiuni ştiinţifice studenţeşti vor marca noi progrese, iar ştacheta exigenţei se va ridica tot mai sus, asigurînd astfel perspective din ce în ce mai îmbucurătoare dezvoltării ştiinţei în patria noastră.

Prof. univ. Solomon MARCUS
Universitatea Bucureşti

Veche feronerie românească

EVRIKA!

Un popas între ipoteze

Nu atît ecoul în sine al paginilor publicate aici despre ipoteza contactului posibil cu altă civilizaţie cosmică ne face să revenim, cît mai cu seamă tonul ferm şi spiritul deschis al interesului cu care tinerii noştri corespondenţi se referă la fenomen şi la explicaţiile lui ipotetice. Aici nu mai e vorba de simpla dorinţă de informare, de curiozitatea comună pentru nişte amănunte mai picante, dar îndeosebi de o intenţie serioasă, vrednică de stadiul actual al civilizaţiei terestre, în vederea primirii sau respingerii argumentate a fenomenului deocamdată enigmatic.

Ceea ce ne scrie, de exemplu, studentul clujean Marius Nanu, ni se pare semnificativ: „Astăzi nu trebuie crezută orice speculaţie, dar nici să alungăm gîndurile îndrăzneţe! Antagoniste ca esenţă, cele două extreme ale gîndirii umane, poezia şi calculul matematic, trebuie să aibă un numitor comun în a descoperi poziţia noastră în cadrul civilizaţiei galactice."

Cîţiva corespondenţi s-au mirat de caracterul prea rezumativ al informaţiilor din cele cinci documentare ale noastre de pînă acum; chiar de le-am fi extins însă ele n-ar fi reuşit să cuprindă nici măcar modesta noastră informaţie personală, poate numai o carte va soluţiona chestiunea parţial. Dar în lume apar azi zeci de cărţi şi mii de articole asupra fenomenului, şi totuşi nu sîntem încă decît în pragul concluziilor.

Cu toate acestea, în numărul viitor al revistei voi încerca o anticipaţie ce mi se pare acum necesară (ţinînd seamă, fireşte, de riscurile inerente oricărei ipoteze, dar mai ales unui sondaj în viitor): un ante-reportaj asupra modului în care tineretul nostru este pregătit să ia contact, peste un număr de ani, cu o solie extraterestră, dacă ea ar exista, dacă ar veni cu adevărat la noi. Poate că ar deveni o echilibrare practică acest (în anume sens) reportaj, a ciclului documentar de pînă acum.

Victor KERNBACH

VIITORUL ŞI TRECUTUL VIITORULUI

SCIENCE-FICTION ŞI CONFIRMĂRILE SALE ÎN REALITATE

Scriitorul american Murray Leinster, colaborator al revistei „Astounding Science Fiction", primeşte în 1944 vizita unor indivizi de la F.B.I. Obiect de percheziţie: numărul de revistă în care apăruse lucrarea al cărei titlu era: „Deadline" iar autorul Cartnill. Cartnill descria în povestirea sa explozia bombei atomice, cu toate amănuntele posibile din punct de vedere al logicii şi al ştiinţei pure. Cum a reuşit Cartnill să intre în contact cu documentele oficiale? Căci, trebuie spus, bomba atomică nu explodase încă. Şi, bineînţeles, era vorba de unul din secretele militare cele mai bine păzite. Atunci, cum ar fi putut să le aibă? Redactorul şef n-a putut decît să convingă serviciile de contraspionaj să lase revista să apară: era singurul mijloc de a înăbuşi afacerea şi de a nu alarma ţările duşmane. Autorul, Cartnill, era în afară de tot ceea ce se petrecea. Această bombă atomică era invenţia sa, produs al imaginaţiei sale prodigioase. Ea reconsidera strategia războiului în lumina uluitoarei forţe a acestei bombe. Cartnill nu era decît un simplu autor de povestiri ştiinţifico-fantastice. Informaţiile ştiinţifice le obţinuse graţie culturii sale. Indicaţii în acest sens i s-au dat de către revistele ştiinţifice la care, ca toată lumea, avea acces pentru cîţiva cenţi.

Autorii de literatură ştiinţifico-fantastică apăreau ca arhitecţi ai viitorului. Ei nu descriau numai ceea ce ar trebui să existe într-un timp indefinit, ci ceea ce urma să fie într-un viitor apropiat. Uneori, imaginaţia lor o lua razna. Alteori, invenţiile lor, „delirurile" lor, se verificau în practică, se înscriau în realul cotidian. Vestitul Cyrano de Bergerac publica încă în 1643 „Les voyages aux Etats et Empires de la Lune et du Soleil" (Călătorii în statele şi imperiile Lunei şi Soarelui). El se imagina pilot într-un tanc cu rachete şi oferea planul detaliat al primei paraşute şi al maşinilor vorbitoare.

În domeniul imaginaţiei ştiinţifice, Jules Verne a biruit în ceea ce-l priveşte, toate cadrele cunoscute şi explorate. El preciza printre altele invenţia rachetelor teleghidate. A făcut cu adevărat literatură ştiinţifico-fantastică. Verne descoperă un alt aspect al genului science-fiction: consecinţele extreme, absurde şi periculoase ale unui progres nesubordonat ţelurilor nobile ale umanităţii. Datorită invenţiei maşinilor, oamenii vor fi sfîşiaţi în cele din urmă de acestea, scria el în 1862.

Al doilea mare fondator al ştiinţificului fantastic este englez. Este vorba de vestitul Herbert George Wells, care şi-a scris cele mai bune opere la sfîrşitul secolului XIX şi începutul secolului XX. Acestea se numeau „Maşină de explorat timpul", „Războiul lumilor", „Omul invizibil". „Primii oameni în Lună", „Războiul în atmosferă".

Aceşti doi precursori indicau deja cele două curente ale literaturii ştiinţifico-fantastice moderne. J. Verne spunea, comparîndu-se cu Wells: „mă voi duce pe lună pe o ghiulea de tun. Nu e vorba de nici o şmecherie aici. Wells se va duce pe Marte pe bordul unei astronave construită dintr-un metal care sfidează legile gravitaţiei. Toate acestea sînt tare nostime, dar acest metal aş vrea ca Wells să mi-l arate."

Astăzi, literatura ştiinţifico-fantastică se dezvoltă mai mult în maniera lui H. G. Wells. Astronava, cele două luni, universurile paralele, legile roboţilor, barierele de inerţie sau teletransportul nu mai sînt utilizate decît ca vehicule ale acestei literaturi. Aceste vehicule sînt citate dar nu mai sînt descrise piesă cu piesă. **Arhitecţi ai viitorului şi ai progresului, autorii de literatură ştiinţifico-fantastică — au devenit arhitecţii realităţilor sociale.**

Kingsly Amis, un romancier foarte cunoscut, a consacrat un studiu intitulat „L'Univers de la science — fiction", în care nota cu mult umor: „mi se pare că un psihanalist pe punctul de a se afirma are un anume interes să parcurgă listele celor abonaţi la revistele ştiinţifico-fantastice. Parafrazînd, se poate spune că istoricii secolului XXI vor fi interesaţi să citească operele ştiinţifico-fantastice". Ei vor găsi în ele fără dificultate laitmotivele preocupărilor omului din 1959, 1960 sau 1967 în faţa viitorului. Visele lor sînt pecetluite aici: **se tem de tehnologia împinsă la extrem; cred în cucerirea spaţiului pe care-l consideră ca o forţă vie; condamnă birocraţia; idolatrizează specialiştii; cred în viitorul speţei umane în ciuda a tot ceea ce se poate întîmpla.**

Literatura ştiinţifico-fantastică nu se adăposteşte în spatele subterfugiilor, nici al căutărilor de stiluri neaşteptate, insolite. Cititorii nu-i mai sînt ostili. Dacă discută — le place să se grupeze în cluburi — ei fac, în definitiv, mai multă ştiinţă şi ficţiune decît literatură. În Franţa, de pildă, sînt pe cale de apariţie sute de exemplare din colecţia „Présence du futur". Două reviste, „Fiction" şi „Galaxie", sînt cumpărate cu fidelitate, păstrate cu evlavie, discutate de cei treizeci de mii de cititori pe care n-ar mai putea să-i mire nimic. Că mîine se va produce o invazie de filomarţieni, fanatici ai science-fiction, ei nu vor vedea în asta decît un fenomen la care se aşteaptă. „Marţienii" şi alţi cîţiva fac deja parte din universul acestora. Literatura ştiinţifico-fantastică a reuşit astfel să spargă cadrul prea limitat al preocupărilor noastre cotidiene. Ea a scos o anumită literatură de agrement din letargie, i-a lărgit cîmpul de investigaţie pînă la stele şi pînă la cea mai intimă cunoaştere a individului.

(după „Constellation")

ANUL 2000 CE NE REZERVĂ

Oamenii de ştiinţă, literaţii — adevăraţi vizionari ai progresului — întrevăd de pe acum spectaculosul anilor 2 000 în domeniul comunicaţiilor şi telecomunicaţiilor, în domeniul maşinilor de calcul electronice.

Evoluţia aparatelor cu reacţie va duce la creşterea maximă a vitezei în spaţiul aerian şi terestru. Se apropie ziua cînd pasagerii vor folosi ca mijloace de locomoţie fuzeea, aerotrenul cu o şină centrală susţinut de o presiune de 20 de atmosfere şi cu o putere de deplasare de 400 de kilometri pe oră, vehiculul fără roţi — un soi de mecanism amfibie capabil să treacă de pe pămînt pe ocean, învingînd înălţimea şi furia valurilor Marea va deveni o stradă vastă nelimitată; pe pămînt. chiar în ţările arhipopulate, o simplă pistă nivelată va înlocui autostrăzile; cursurile apelor sînt deja căi naturale în favoarea acestui vehicul misterios.

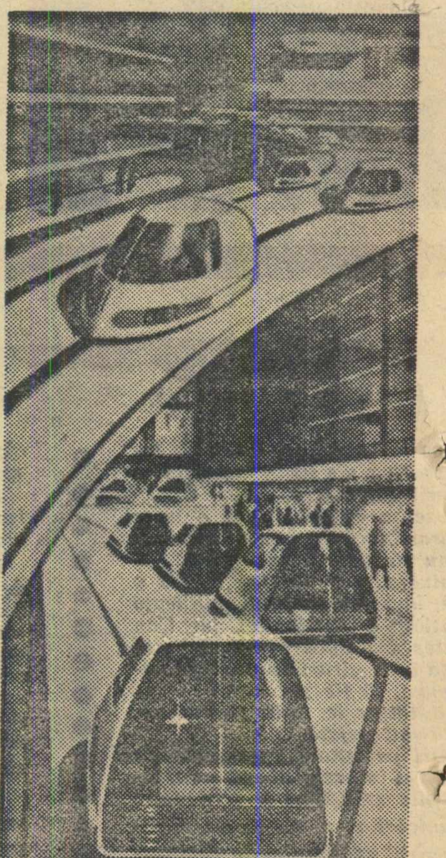
Se prevede de pe acum aterizajul vertical pentru avioanele cargou, pentru aparatele uriaşe de transportat pasageri. Şi într-o zi, pe platforme instalate chiar în centrul oraşelor, muncitorii vor descinde din aerobuze în imediata apropiere a locurilor lor de muncă. Ba, mai mult, transportul aerian individual se va impune ca o necesitate. Avioane mici, teleghidate automat, vor fi garate seara pe acoperişurile caselor, alături de antenele de televiziune... Într-un cuvînt. vehicule cu sau fără roţi vor sta la dispoziţia oamenilor şi ei le vor putea folosi la liberă alegere în urma prezentării unui simplu abonament. Îşi vor petrece vacanţele pe toate drumurile continentului şi, la sfîrşitul călătoriei. vehiculul astfel „împrumutat" va putea fi lăsat în cea mai apropiată gară. Nu, n-o să mai fie nevoie de turism personal. Toate mijloacele de locomoţie vor sta la dispoziţia omului şi în folosul lui. Timpul va fi astfel învins. Distanţele dintre oraşe, regiuni, state, vor deveni o nimica toată. Automobilul depersonalizat, privat de identitatea sa de înregistrare, nu va mai fi obiectul unor glume mai mult sau mai puţin amuzante. Va fi în schimb ceea ce este: un instrument de deplasare compus dintr-un şasiu şi un motor în serviciul omului.

Consecinţele economice şi psihologice ale acestei evoluţii vor fi remarcabile. Închipuiţi-vă că sînteţi şeful unei întreprinderi mari. În cîteva clipe, indiferent de locul în care vă veţi afla, vă veţi putea deplasa cu o uşurinţă uimitoare în cele mai îndepărtate secţii. Desigur că, la început, datorită costului ridicat al acestor mijloace de transport, nu vor putea beneficia de ele decît o minoritate. O minoritate care va creşte cu timpul, acoperind media populaţiei în funcţie de producerea pe scară cît mai largă a acestor vehicule terestre şi aeriene. E o certitudine însă că mîine se anunţă epoca vitezei, a multitudinii mijloacelor de deplasare. O revoluţie în telecomunicaţie deci, aşa cum se preconizează în domeniul maşinilor de calcul. O nouă şi eficace modalitate de a învinge timpul.

Într-o fracţiune de secundă o maşină de calcul poate să realizeze tot atîtea operaţiuni matematice pe care le-ar face de pildă un contabil de-alungul a 40 de ani de birou. Instrumentele acestei bulversante tehnici sînt fără încetare ameliorate şi simplificate. Aparatele cu tranzistori care ocupau înainte un atelier de 400 metri cubi vor încăpea mîine în cercul unui inel. De pe acum este posibil să se lege orice birou cu un post portativ adaptabil la reţeaua telefonică de către o maşină cu o memorie centrală, să se schimbe cu ea întrebări, răspunsuri, cu viteza mai multor zeci de mii de comunicări simultane pe secundă.

Maşina de calcul va permite generalizarea automatizării. Programe înregistrate vor comanda la distanţă, timp de luni şi ani, munca maşinilor operînd cu o perfectă precizie, fără intervenţia omului. Un aparat minuscul, într-un colţ de birou va face să funcţioneze uzine situate la sute de kilometri, executarea putînd fi controlată de televiziune în cele mai mici detalii. Consiliile de administraţie şi direcţiile nu vor mai pretinde celorlalţi membri ai întreprinderilor să fie prezenţe fizice la şedinţe; fiecare din biroul său va intra în legătură cu colegii ale căror imagini vorbitoare îi vor înconjura şi se va discuta ca într-o adevărată sală de şedinţe. Astfel, fixarea unor sedii sociale pentru fabrici, instituţii şi centre industriale nu va mai fi o problemă dificilă. Potrivit preferinţelor şi temperamentului fiecărui conducător, sediul se va putea găsi fie la Paris, fie pe o insulă în Pacific. De acolo se vor putea conduce toate serviciile, simultaneitatea permanentă a legăturilor fiind asigurată în condiţii identice pe toate locurile în univers. Şi peste tot va domni omul stăpîn pe spaţiu, pe timpul său cucerit cu eforturile atîtor ani de strădanii, omul celei mai exigente epoci moderne.

(după „Le Figaro litteraire")

PROMETEISMUL SOCIALIST

DIALECTICA IDEILOR

> **„MARILE CUCERIRI ALE CIVILIZAȚIEI MODERNE, DESCOPERIRILE ȘTIINȚIFICE, PERFECȚIONAREA TEHNICII, SÎNT RODUL MINȚII ȘI MÎINILOR OMULUI — CREATORUL TUTUROR BUNURILOR, AL TUTUROR VALORILOR MATERIALE ȘI SPIRITUALE ALE SOCIETĂȚII".**
>
> **NICOLAE CEAUȘESCU**

Sînt idei a căror recunoaștere socială, bazată pe legitățile prefacerilor realității, le dă girul unor adevăruri axiomatice, parcă din totdeauna în afara oricărei posibilități de dispută și contestare. Și totuși geologia și chiar arheologia unor asemenea idei dovedește că ele s-au impus doar printr-un complex și chinuitor proces tectonic, prin confruntarea cu ideile adverse avînd ele, înainte, aura infaibilității. Azi, la douăzeci de ani de Republică, în plină ofensivă a socialismului impulsionată de înțeleptele hotărîri strategice și tactice ale Conferinței Naționale a P.C.R. — industrializarea **este recunoscută în adîncurile conștiinței poporului nostru ca** magistrala progresului, **a înfloririi națiunii socialiste, a făuririi civilizației comuniste. Iar această încorporare a idealului progresului tehnic în conștiința despre destinul poporului român are drept corolar, în prielnicele împrejurări sociale în care trăiește, afirmarea pe un făgaș nou a spiritualității sale specifice, a virtuților și geniului său. N-a fost însă totdeauna așa...**

BUCOLIC SAU TEHNIC

Istoria civilizației și a reflecțiunii asupra ei a cunoscut în numeroase perioade confruntarea dintre apologeții „naturii" și cei ai „culturii", ai „spontanului" sau „artificialului", ai „datului" sau „construitului" care, în timpurile moderne, s-a concretizat prin disputa dintre „bucolic" și „tehnic", dintre adepții și adversarii industrializării.

Nu are de ce să surprindă, așadar, prezența unei atari divergențe și în aria meditației românești. Doar că menținerea cu îndărătnicie a unor asemenea teze în perioade istorice tîrzii, în care nu numai recunoașterea teoretică a industrializării devenise preponderentă, dar și cerințele obiective sociale o impuneau — relevă apartenența unor asemenea poziții nu la obiectivitatea unor deosebiri de păreri, ci la subiectivitatea unor interese înguste de clasă.

Încă în secolul trecut reacțiunea și progresul, conservatorismul și spiritul înnoitor se confruntă în profilarea perspectivelor României ca stat industrial. Să alegem un singur exemplu. În lecția de deschidere a cursului de economie politică rostită la Academia din Iași la 23 noiembrie 1843, Ion Ghica spunea : „Puterea industriei este netăgăduită, unii se sperie de influența ei și le e frică de propoveduirea egoismului, alții din potrivă aplaudă la fiece pas și mă veți vedea totdeauna în partea celor ce privesc cu mulțumire puterea ei lățindu-se în toate zilele..." **Căci, continuă el** „sub uriașele ei aripi, industria poartă fericirea neamului omenesc și cu dînsa vrednicia omului și libertatea". [1]

Cuvintele lui Ghica ne ajută să intrăm tocmai pe făgașul discuției ce ne interesează. S-ar putea desigur urmări valoarea economică, socială, teoretică a argumentelor și contraargumentelor aduse în chestiunea industrializării în gîndirea românească a ultimului secol. Dar nu aceasta e în intenția acestor rînduri. Ci doar de a urmări corelația lor cu problematica umană, **căci, e interesant de subliniat, în fața autorității pe care ideile industrializării o dobîndiseră pe plan mondial ca și a realităților țării, în argumentația multora dintre adversarii industrializării căpăta un loc tot mai însemnat străduința de a dovedi că dacă, în sine, industrializarea n-ar fi un rău, ea oricum nu e în „firea" românului.**

S-ar putea cita în acest sens apelurile paseiste ale reîntoarcerii la „bordeiul străbun", blestemele „europenizării" și apologia „stadiului agrar". Un interesant studiu recent, subliniind încercarea de a acredita opinia că îndreptarea țării spre o civilizație de profil industrial ar frînge dureros continuitatea istorică, citează numeroase asemenea asertiuni din care spicuim : în 1926, în „Păreri economice și financiare", exponentul marii proprietăți moșierești C. Garoflid cerea : „să rămînem o țară de plugari" ; într-un articol din „Ideea europeană", Nae Ionescu pretindea că „lucrătorii... sub toate raporturile niște dezrădăcinați... au pierdut contactul cu tradiția vie a poporului." [2]

„DAT" și „CONSTRUIT"

Ar fi desigur imposibil să urmărim în întregime dialogul care a opus acestor vederi numeroși gînditori de diferite orientări dar unanimi în a contesta caracterul imuabil „rural" al românului. Ne vom opri doar la o lapidară sinteză aflată în lucrarea „Explicația omului" a lui M. Ralea. „Această opoziție (cea dintre bucolic și tehnic — n. n.) are însă și un tîlc mai adînc : ea e opoziția între dat și construit... Unii hibernează, acceptînd datele naturii așa cum sînt, alții înțeleg să nu le asculte, să le prefacă, să le domine. „In fond e deosebirea între o omenire progresistă și una conservatoare, între una revoluționară și o alta tradiționalistă". [3]

Or, poporul român aparține „omenirii progresiste" prin îndelungata istorie a creației sale în care și-a dovedit virtuțile și talentele constructive. Se pot găsi nenumărate mărturii ale aplicațiilor tehnice ale spiritului popular. Dintre ele „Istoria industriilor la români", în a cărei prefață autorul, N. Iorga, scria : „priceperea și obișnuința prefacerii materiilor prime în fabricate ori a unor fabricate în altele de o valoare superioară n-au trebuit culese din altă parte decît din comoara îndătinată a însuși neamului nostru". [4]

...Nouă meșteri mari / calfe și zidari / și cu Manole zece / care-i și întrece / — **relevă în folclorul românesc un filon de aurite valențe sufletești. Cum scria C. I. Gulian :** în vestita legendă „Meșterul Manole" în care interpreții burghezi nu vedeau decît resturile de credință magică, tema dominantă este admirația poporului pentru creație". [5]

S-ar putea urmări în acest sens prezența în opera lui Lucian Blaga a motivului meșterului Manole, care, analizat prin perspectiva sofianică în „Spațiul mioritic", capătă însă în piesa cu același titlu din 1927 valențele mai pămîntene ale constructorului răzvrătit împotriva soartei. „Din bucuria vieții am închipuit lăcașul. Cel ce se ridică e din suferința noastră". [6] **Căci o analiză mai nuanțată a contribuției lui Blaga la definirea „mătcii stilistice românești", a orizontului său spiritual original (pe cînd o exegeză a teoriei blagiene a culturii care, de pe poziții marxiste ferme, să depășească totuși unilateralitatea și schematismul a numeroase analize de pînă acum ?) o asemenea analiză credem că ar putea releva prezența alături de tipul păstorului și pe acela al zidarului.**

Veche feronerie românească

PEISAJ NOU — MATRICE NOUĂ

Dar argumentul prezenței în istoria plămădirii spiritualității românești a filonului constructiv, tehnic este încă insuficient. Pentru că lui trebuie să i se adauge ca un argument încă mai important cadrul noilor realități și imperative economice și sociale, **care au modificat și potențat această spiritualitate dovedind, de data aceasta prin adevărul suprem al vieții,** deplina compatibilitate a sufletului românesc cu industria modernă.

Procesul este, și acesta, de origină mai veche, contemporan pășirii României în epoca modernă, începuturilor industriei naționale și constituirii proletariatului român ca clasă. Eminescu îl sesiza cu pregnanță (de pildă în articolele sale din 1882) în care afirma ca măsură a gradului de cultură „dibăcia unui popor de a substitui forței musculare agenți naturali, de a crea și întrebuința mașini". **Căci, considerînd ca determinante într-un stat natura poporului, instinctele și înclinațiile lui moștenite, geniul lui „care urmărește o idee pe cînd țese la războiul vremii" — Eminescu afirma răspicat :** „Cînd o societate contractează necesități nouă ca a noastră, ea trebuie să contracteze totodată și aptitudini nouă". [7]

Iar acest proces al așezării țării pe trainicele temelii ale industriei și-a găsit adevărata și deplina lui întruchipare în condițiile socialismului. **Nu mai puțin atunci, îndată după 23 August 1944, s-a produs confruntarea forțelor care afirmau destinul imuabil al României de a rămîne o „țară eminamente agrară", și a forțelor populare în frunte cu Partidul Comunist care afirmau necesitatea progresului industrial în condițiile construirii socialismului. Reluarea vechilor teorii anti-industrialiste era, acum, nu numai simpla reeditare a concepțiilor tradiționaliste, ci expresia unor interese reacționare, antipatriotice ale forțelor care doreau menținerea țării noastre ca un hinterland agricol al imperialismului, care subminau progresul ei social și, în ultimă instanță, independența și existența ei însăși și sacrificau utilizarea maximă a resurselor umane și posibilitatea unei civilizații moderne unor strîmte interese ale claselor dominante pe cale de a fi răsturnate și ale capitalului monopolist extern.**

Continuînd cele mai bune tradiții ale gînditorilor progresiști, de pe pozițiile unui patriotism consecvent îmbinat cu lupta pentru înaltele idealuri sociale — comuniștii au fost cei care au afirmat și apoi au organizat practic înfăptuirea acestei uriașe opere preschimbătoare de realități materiale și structuri sufletești. La Conferința Națională a P.C.R. din 1945 în Raportul prezentat de Gheorghe Gheorghiu-Dej se spunea : „Împotriva acestor teoreticieni reacționari care căutau să facă din țara noastră un apendice al marilor state industriale — ne-am ridicat din totdeauna noi marxiștii, comuniștii, susținînd că progresul țării noastre este în directă și nemijlocită legătură cu progresul industriei țării și că de tăria industrială a țării depinde în mare măsură însăși independența statului nostru". [8]

Bilanțul făcut la recenta Conferință Națională a P.C.R. vădește nu numai adevărul ideii susținute de comuniști, în cea mai bună tradiție a gîndirii militante și patriotice românești, că industrializarea este destinul unei Românii prospere și independente, dar și proporțiile impunătoare ale drumului parcurs pînă acum pe această cale și ale perspectivelor și mai largi ce se deschid. Industria a devenit ramura conducătoare a economiei, ponderea ei în crearea venitului național crescînd de la 30,8% în 1938 la cca. 50% în prezent. Ritmul rapid de creștere a producției industriale, modificările substanțiale în profilul industriei românești, în care locul central îl ocupă acum ramurile de bază ale industriei grele, accentuarea procesului de diversificare a ramurilor și subramurilor, creșterea gradului de valorificare a resurselor naturale ale țării — iată doar cîteva din elementele caracteristice ale avîntului industriei care se reflectă în întreaga viață economică și socială a țării, influențînd radical nu numai standardul de viață, ci și fizionomia spirituală, politică și etică a oamenilor.

Pentru a ne menține în cadrul discuției corolarului moral al industrializării putem afirma că realitatea României socialiste a anului 1967 a tranșat definitiv problema destinului istoric al țării noastre în sensul dezvoltării armonioase a întregii economii pe făgașul industrializării, constituind și noul peisaj ce determină (dar cere și aportul activ) al noii „matrice spirituale" prin afirmarea valențelor tehnic-creatoare ale poporului nostru. În lucrarea citată, subliniind că existența unei „mătci stilistice românești" îndreptățește afirmarea unui înalt potențial cultural, Lucian Blaga făcea o valoroasă apropiere între peisaj și matricea spirituală : „Peisajul devine receptacolul unei plenitudini sufletești ; se întrupează în el un sentiment al destinului ca vîntul în pînzele unei corăbii. Peisajul, în acest din urmă înțeles, e un al doilea obraz al omului". [9] **Iar azi, cînd siluetele industriale s-au încorporat organic și definitoriu peisajului românesc, în matca sa spirituală se revarsă mai bogat ca oricînd șuvoiul spiritului creator, potențat de noile puteri și atribute determinate și cerute de destinul socialist al României.**

HOMO ARTIFEX

Cercetarea din domeniul științelor sociale are astfel ca unul din obiectele sale esențiale de studiu analiza acestui proces complex al formării omului nou, a noii spiritualități românești în contextul civilizației industriale.

În multe cercetări consacrate consecințelor industrializării pe tărîmul relațiilor sociale și al profilului uman nemulțumește o anumită unilateralitate, o nemotivată ezitare sau chiar evitare a exegezei elementului spiritual, cu preponderență moral. Abia cîteva cercetări sociologice (în urmă cu mai mult timp „Profilul spiritual al clasei muncitoare în socialism" și, recent, „Integrarea profesională") încearcă, deși încă insuficient, pe un plan mult prea secundar, să facă loc analizei factorilor de conștiință, înecați cel mai adesea prin marele număr și ponderea factorilor privind calificarea, situația și experiența în muncă, randamentul productiv obiectiv etc. Nu pledăm pentru desprinderea eticului de ansamblul fenomenelor conștiinței sociale dar credem că, evitînd tendințe ergonomice, trebuie ca, în ansamblul factorilor ce decid succesul operei creatoare, să acordăm locul cuvenit factorilor morali. Ceea ce are de analizat știința socială în această amplă problematică a consecințelor pe plan spiritual ale industrializării nu este doar homo faber — **abstractul constructor și mînuitor de unelte, nici** homo oeconomicus — **acel ins integrat societății de** producție, schimb și consum, **ci** homo artifex — **omul deopotrivă muncitor și stăpîn al muncii, integrat plenar, cu toate** aptitudinile sale fizice, **intelectuale și morale în procesul conștient al unei producții care devine creație după legile frumosului, cum spunea Marx.**

Să acordăm, așadar, mai multă atenție în cîmpul conturării profilului spiritual românesc al prezentului la ceea ce s-ar putea numi prometeismul socialist.

Fred MAHLER

1) „Texte privind dezvoltarea gîndirii social-politice în România".

2) „Curente și orientări în istoria filozofiei române". Z. Ornea : „Tradiție" și „evoluție" în sociologia burgheză românească din deceniul al 3-lea.

3) M. Ralea : „Explicația omului".

4) N. Iorga : „Istoria industriilor la români".

5) C. I. Gulian : „Sensul vieții în folclorul romanesc".

6) L. Blaga : „Meșterul Manole".

7) „Antologia gîndirii românești".

8) Conferința națională a P.C.R. din 1945.

9) L. Blaga : „Spațiul mioritic".

tec

UMOR CU LINGURIȚA

Un pescar stătea pe malul unei ape cind văzu trecind un cocoș. Il inșfăcă, ii suci gitul, il jumuli și-l băgă-n traistă.

Veni un țăran și-l intrebă :

— Mi-a scăpat un cocoș. Nu l-ai văzut trecind ?

Pescarul se făcu că se gindește puțin, apoi spuse :

— Mi se pare că nu.

Dar țăranul văzind in jur penele cocoșului, spuse :

— Atunci cum se face că penele-i sint pe-aici ?

— Ah — făcu pescarul — acum mi-amintesc ; cocoșul a trecut și mi-a dat să-i păzesc penele pentru că mergea să facă o baie.

*

— Pentru ce domnul Rossi, atunci cind merge la filmele comice, se așează intotdeauna in ultimul rind ?

— Pentru că ride bine cine ride... la urmă.

*

— Afurisit sturz ! Am tras in el patru gloanțe și continuă să zboare.

— Trebuie să fie surd.

*

Un nou născut plinge, mama aleargă, il ridică din leagăn și exclamă :

— Ah ! Trebuie să-l schimb...

— De acord — aprobă soțul, ridicind capul de pe ziar — ne luăm unul care țipă mai puțin.

*

La intrarea intr-o baracă de bilci un clovn, pentru a atrage spectatorii, striga cit il ținea gura :

— Intrați, intrați domnilor ! Veți vedea la noi femeia-șarpe, inghițitorul de flăcări, leul, șarpele-tigru, elefantul, și cu cit veți intra mai mulți, cu atit veți vedea mai multe animale.

*

Intr-un oraș de provincie, la casa de economii :

— Dacă depun azi banii, cind pot să-i retrag ?

— Cind veți dori. De exemplu, ii depuneți azi și-i puteți lua inapoi chiar și miine, cu un preaviz de 15 zile.

CARTIERUL SAINT GERMAIN

In numărul trecut vă prezentam citadela snobismului hollywoodian, Beverly Hills. Astăzi vom aminti un alt cartier celebru, sediu al intelectualității pariziene, Saint Germain des Prés. Diferența de ținută și... seriozitate între ele este frapantă. Saint Germain, cartierul celor zece cafenele plasate la umbra uneia din cele mai vechi biserici din Paris, și-a cîștigat faima începînd din anii războiului. Pe atunci „Flore" era singurul local din Paris încălzit de o sobă cu lemne, ceea ce l-a adus aici pe Sartre și apoi pe Queneau, care a scris în cafenea celebrele „Exerciții de stil". Sartre, profesor la liceul Pasteur din Neuilly, era obișnuit cu cafenelele cartierului Montparnasse, „Coupole" și „Select". După un timp, Simone de Beauvoir, a avut ideea să intre din întîmplare la „Flore", i-a plăcut și amîndoi și-au mutat sediul aici. Astăzi, Paul Boubal, proprietarul localului, declară : „Sartre ! A fost cel mai rău client !... Stătea să mîzgălească în fața unei singure consumații de dimineață pînă seara... Acum îmi pare rău că n-am păstrat ciornele lui, ar fi valorat mii".

Juliette Greco e un alt idol al cartierului. În timpul ocupației, mama ei fusese arestată de Gestapo pentru că ajuta pe diferiți tineri să fugă în Anglia. Atunci Juliette si sora ei Charlotte vin la Paris, dar sînt arestate de poliția germană. După cîteva săptămîni petrecute în celula din Fresnes, Juliette e adoptată de cartierul Saint Germain, unde Sartre o îndeamnă să cînte. Fără să vrea, ea a lansat uniforma cartierului. Era săracă pe atunci și un prieten, croitor pentru bărbați, i-a făcut un pantalon alb și un „bluzon negru". Imediat moda a fost adoptată...

Astăzi cafenelele cartierului sînt invadate mai mult de turiști străini. Ele și-au mai păstrat însă cercurile închise de clienți. Se spune, astfel, în legătură cu rivalitatea dintre „Flore" și „Deux magots", că o doamnă își putea da liniștită întîlnire cu amantul la „Deux magots", în timp ce soțul ei se află, neclintit, la „Flore"...

JAZ LA FILARMONICĂ

La Festivalul jazului 1967 din Berlinul occidental, pianistul Erroll Garner și cîntăreața Sarah Vaughan au constituit punctele culminante. Numeroșii „Hippies" l-au aplaudat cu frenezie. A urmat trompetistul american Don Ellis, 20 de muzicieni „aleși" unul cite unul, după cinci zile de probă în ritm de „derviș obsedat". Un nou început se poate vedea în felul în care introduce sunetul electronic al beat-ului, în jazul de mare orchestrație, „Flower Power" la filarmonică, prin cvartetul Gary Burton. Ei își pot permite plete lungi și culori „șoc". Burton „apreciază" culoarea portocalie și poartă un lănțișor de rugăciune tibetan. Cu

patru ciocănele la vibrafon face, bineînțeles, adevărate „vrăjitorii". Chitaristul Larry Coryell ține „pas" cu el (ambii în ilustrația noastră).

Căile jazului sînt inepuizabile.

FLASH

DIN CURIOZITĂȚILE MODEI

● Pălăria „căptușită" cu o oglindă încearcă să cîștige teren.

Se pare că avantajul de a ridica numai privirea pentru a observa cea mai mică modificare a fardului îi va aduce succes...

● Întrucît motivele florale s-au dovedit rentabile, creatorii de modele n-au pregetat să le răs-

pîndească pe toate piesele îmbrăcăminții. Indiferent dacă e vorba de ciorapi, rochii sau... cizmulițe.

● Un nou model de pijama...

îmblănită a fost prezentat la Paris. Probabil... pentru apartamentele prost încălzite !

VEDETE DE IERI ȘI DE AZI

GRETA GARBO

Greta Garbo, „Divina", s-a născut la 18 septembrie 1905, într-un cartier modest din Stockholm. Tatăl ei mărturisea atunci că ar fi fost fericit dacă ar fi avut un băiat „deoarece fetele nu aduc niciodată mulțumiri părinților". Pînă la urmă familia a avut și un băiat, pe Sven, care la începutul filmului sonor (1928) va încerca să facă cinema, dar va renunța apoi pentru titlul de inginer doctor. Împreună cu el, Greta interpreta acasă rolurile Franciscăi Bertini din filmele seriale ale vremii. Înainte de a termina școala intră ucenică la o frizerie de cartier, apoi devine comisionară și vînzătoare la un magazin de confecții și, în fine, manechin. Ring, directorul unei agenții de publicitate, îi propune să „joace" ca manechin în cîteva filme scurte. După acest „debut", urmat de un film de lung metraj în care juca un rol de Walkirie, Greta se prezintă la Academia Regală de artă dramatică în fața unui juriu, interpretînd o scenă dintr-o piesă de Selma Lagerlöf și un fragment din „Madame Sans Gêne". Are succes și urmează gratuit cursurile, paralel cu o școală de dans. Remarcată de cunoscutul regizor Maurice Stiller, joacă, la 18 ani, în filmul „Gösta Berling". E începutul unei mari cariere. Firma americană „Metro Gold-

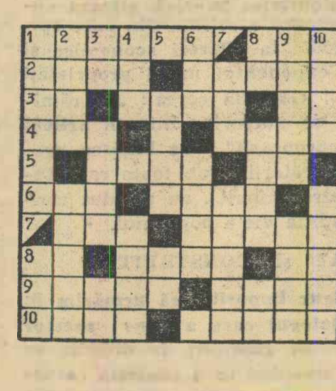
wyn Mayer" îl cheamă pe Stiller la Hollywood, și, la insistențele acestuia, o angajează și pe Greta. Dar Hollywood-ul o primește greu pe tînăra suedeză. După o îndelungată așteptare toarnă primul film american, „Torentul", după un roman de Blasco Ibanez, care o impune imediat atenției. „Ana Karenina", „Regina Cristina", „Delir", „Ana Christie", „Grand Hotel" și altele, se înscriu pe rînd în palmaresul actriței. Astăzi, după retragerea ei prematură, despre care s-a vorbit atît, presa îi perpetuează aureola... Se pare, astfel, că litera G a jucat un mare rol în cariera ei. Greta Gustafson-Garbo a debutat în „Gösta Berling" avînd ca operator pe Gaudio Tony, parteneri i-au fost John Gilbert, Gavin Gordon, Clark Gable, a voiajat numai cu transatlanticul „Gripsholm". Gustav, regele Suediei, i-a acordat cea mai înaltă distincție artistică, croitorul ei se numea Gilbert Adrian, fotografii Genthe și George Kunel, casa de filme Goldwyn...

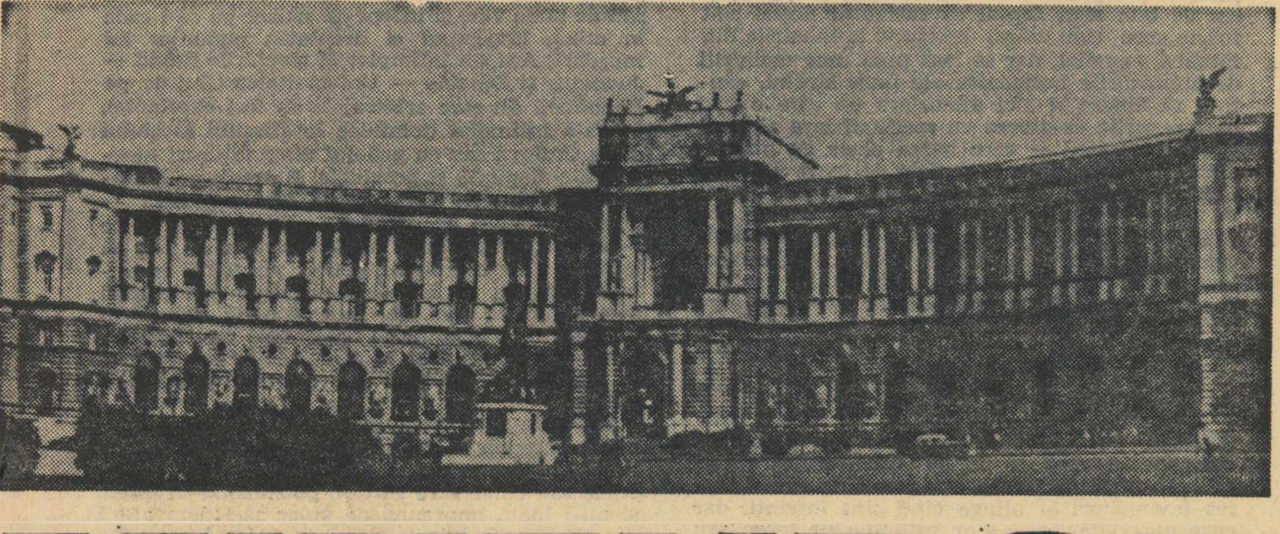
„AȘA ȘI-AȘA"

ORIZONTAL : 1. Coautor la fapte rele — Barometrul răcelii. 2. A sufla ușor — A insufleți. 3. Rîs preconceput ! — Grădini... suspendate — Cap la coadă ! 4. Ceașcă — Acidă. 5. Vulcan sicilian — Poftim. 6. Vopsea — Pe apa sîmbetei... în jos. 7. Puritatea iernii — Acră. 8. Începe ninsoarea — Prelungiri protoplasmice — Spetează. 9. Gustul durerii (fem.) — Urmă. 10. Fiare care scormonesc pămîntul (sg) — Barbar.

VERTICAL : 1. Despot — Stă-n pantof. 2. Opera lui Verdi — A lăsa pentru altă dată. 3. Alifie — Eroare — Salutare. 4. Centru rustic — Corabie. 5. Înainte — Usturoi. 6. Bărbierit — Combustibil vulcan. 7. An — Cu alte cuvinte. 8. Plantă textilă — Un fel de cojoc — Cutie. 9. Se dă pe față — Uscat. 10. Huligan — Tras alături.

Dumitru BUJDOIU

MINEUROP

a fost denumirea tehnică a Conferinței miniștrilor educației din țările europene, membre ale U.N.E.S.C.O., organizată la Viena, între 20—25 noiembrie. Hofburg, impunătoarea clădire din inima orașului, în care ducele Rudolf a semnat în 1365 actul de fundație a Universității, a găzduit pe cei 140 de delegați veniți din 28 de state europene, precum și observatori ai diferitelor instituții și organizații internaționale. La conferință a participat o delegație a țării noastre condusă de acad. prof. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului. Publicăm mai jos extrase și date din comunicările făcute în cadrul conferinței, precum și o convorbire cu prof. dr. Jean Livescu, adjunct al ministrului învățămîntului, care a fost președinte al comitetului de pregătire și ales ca raportor general al conferinței.

ACCESUL ÎN UNIVERSITATE — PROBLEMĂ DE INTERES INTERNAȚIONAL

Convorbire cu prof. dr. JEAN LIVESCU, adjunct al ministrului învățămîntului

— Ca unul dintre participanții activi la pregătirea și desfășurarea conferinței, cum apreciați semnificația ei ?

— Este desigur îmbucurător că s-a realizat acest prim pas important pe calea dezvoltării cooperării între universitățile europene care, de altfel, au o mai veche tradiție de legături spirituale reciproce. Conferința a reprezentat astfel, pe terenul dezbaterii unora dintre cele mai actuale probleme ale dezvoltării învățămîntului superior, un eficace schimb de experiență și vederi, fiind o mărturie a posibilităților reale de colaborare internațională regională. La succesul conferinței a contribuit și activitatea pregătitoare care a permis supunerea în dezbaterile conferinței a trei documente de bază : **„Documentul descriptiv de informare asupra accesului în învățămîntul superior în Europa"**, pregătit de secretariatul conferinței pe baza datelor furnizate de statele participante, studiul comparativ **„Accesul în învățămîntul superior din punctul de vedere al originii sociale, economice și culturale a studenților"**, redactat de prof. HENRI JANNE, fost ministru al educației și rector al Universității din Bruxelles, precum și studiul comparativ **„Accesul în învățămîntul superior din punctul de vedere al nevoilor actuale și previzibile ale dezvoltării colectivității"** — redactat de JAN SZECZPANSKI, fost rector al Universității din Lodz, președinte al Asociației Internaționale de Sociologie.

Concretizarea dezbaterilor în recomandări privitoare la acțiunile pe plan național și internațional, în vederea intensificării schimbului de informații și experiențe, al cooperării în studierea și rezolvarea diferitelor probleme ridicate în cadrul discuțiilor, precum și în ceea ce privește activitatea U.N.E.SC.O., reprezintă premisele unor acțiuni practice în acest sens.

— Care sînt problemele esențiale în jurul cărora s-au axat dezbaterile conferinței ?

— Pornind de la faptul că educația în general și învățămîntul superior în mod particular sînt printre factorii cheie ai dezvoltării economice, sociale și culturale contemporane, conferința a constatat că fluxul studenților se află într-o permanentă creștere, proces ce va continua și în anii viitori. În ultimii 15 ani s-a produs astfel o creștere cu 184 la sută a efectivelor universitare, cu o tendință de accentuare a acestei creșteri, care a sporit de la 6 la sută anual în perioada 1950—1955 la 9 la sută anual în perioada 1960—1965. Astfel, dacă în 1950 majoritatea țărilor europene aveau între 200—400 studenți la 100 000 locuitori, în 1965 majoritatea țărilor au între 400—600 studenți la 100 000 locuitori.

Este interesant de remarcat că aceste creșteri nu se datoresc — așa cum se credea — mai ales „exploziei" demografice, ci sînt o urmare a acțiunii factorilor economici și sociali, a dezvoltării accentuate a învățămîntului general și secundar.

Afluxul impresionant spre universitate a creat probleme complexe privind dezvoltarea corespunzătoare a capacității instituțiilor de învățămînt superior, planificarea învățămîntului, orientarea profesională și admiterea la studii, dezbătute în cadrul conferinței mai ales prin prisma afirmării principiilor democratice și a cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării economice și sociale. O mențiune deosebită trebuie făcută faptului că participanții la dezbateri au fost unanimi în a sublinia necesitatea înlăturării la toate nivelurile a tuturor factorilor de inegalitate în legătură cu rasa, sexul, limba, religia, convingerile politice, originea națională sau socială, situația economică și mai ales în ce privește accesul muncitorilor și țăranilor în universitate. Ideea extinderii sprijinului material (burse, cămine etc.), a pedagogiei individuale și a învățămîntului permanent (cursuri pentru adulți) a fost susținută de mulți vorbitori. Mai trebuie menționată acceptarea largă a ideii necesității planificării precum și a principiului orientării profesionale. Și, desigur, încă multe alte probleme.

— Ce ne puteți spune despre participarea țării noastre la conferință?

— Așa cum au mai informat ziarele, delegația română, condusă de acad. prof. ȘTEFAN BĂLAN, a participat activ la conferință, atît prin intervențiile în dezbateri ale conducătorului delegației și ale prof. ION URSU, prorectorul Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj, cît și prin propuneri. Aș dori să remarc însă mai presus de aceasta ecoul pe care l-a avut în conferință puternica dezvoltare a învățămîntului superior românesc, confirmată și în documentele conferinței, interesul larg manifestat pentru experiența noastră originală și prețuirea poziției constructive de cooperare manifestată cu consecvență de țara noastră. România a participat activ la acțiunile de organizare a Conferinței de la Viena, expertului român revenindu-i cinstea de a avea președinția comitetului de pregătire.

În ansamblu cred că această conferință a reprezentat un bun prilej de conjugare a eforturilor statelor europene în scopul dezbaterii și soluționării unora dintre cele mai actuale probleme legate de perspectivele viitoarei înfloriri a Almei Mater.

F. M.

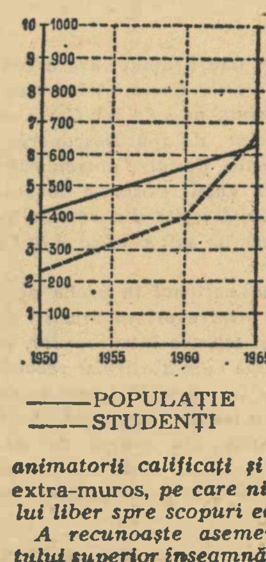
ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI DEZVOLTARE

Cred că nicăieri în altă parte a lumii nu este mai utilă și mai necesară reunirea responsabililor la cel mai înalt nivel ai educației pentru a studia împreună problemele de interes comun decît în Europa care, în afara varietății obiceiurilor, limbilor și regimurilor social-politice, oferă un excepțional exemplu de omogenitate, atît pe planul tradițiilor culturale, cît și al progresului tehnic.

Accesul în învățămîntul superior trebuie privit în funcție de valoarea educației ca factor de dezvoltare *și în lumina noilor sarcini pe care diversificarea cerințelor și, pe baza acestora, a specialităților le pune în fața acestui învățămînt. Fără a renunța la funcțiunea tradițională de cercetare pură și asumîndu-și totodată responsabilitățile crescute în ceea ce privește formarea unui număr cît mai mare de cadre didactice (înainte rezolvată mai ales la nivel preuniversitar), universitatea și instituțiile de învățămînt superior trebuie să se preocupe din ce în ce mai mult de formarea cadrelor superioare pe care le cer dezvoltarea economică și transformările sociale.*

Fără nici o îndoială că, în anii viitori, universitatea va fi obligată să-și deschidă tot mai larg porțile bărbaților și femeilor angrenați în producția economică și care au ajuns la nivelul intelectual ce le permite să urmeze învățămîntul superior. După cerințe, ea va trebui să dezvolte și să diversifice structuri concepute în mod special pentru adulții dornici să dobîndească o înaltă formație profesională în cadrul educației permanente.

În sfîrșit, în această civilizație a timpului liber, *a cărei afirmare este rezultatul în același timp al progresului tehnic și al cuceririlor sociale, universitatea trebuie să formeze de asemenea*

Creșterea comparativă a populației (în sute de milioane) și a studenților (în milioane) în țările europene membre U.N.E.S.C.O.

——POPULAȚIE
– – –STUDENȚI

animatorii calificați și să organizeze activitățile extra-muros, *pe care ni le cere orientarea timpului liber spre scopuri educative și culturale.*

A recunoaște asemenea funcțiuni învățămîntului superior înseamnă a pune problema utilizării în condiții optime a resurselor umane ale unei societăți date și, în consecință, problema accesului la acest învățămînt a tuturor celor care, avînd capacitățile cerute, aspiră să contribuie activ, în deplina măsură a aptitudinilor lor, la viața comunității. Dacă societățile europene par dispuse, pentru a răspunde nevoilor economice, sociale și culturale ale dezvoltării lor, să deschidă accesul învățămîntului superior celui mai mare număr posibil de studenți, trebuie recunoscut că aparatul educativ de care ele dispun întîmpină mari dificultăți pentru a face față acestui aflux.

Responsabilii — și nu numai ei, din fericire — ajung astfel să-și pună următoarele întrebări : Cine are acces la învățămîntul superior ? Cum, la ce stadiu se produce selecția care pe unii îi favorizează și pe alții nu ? Ce formule trebuie aplicate, pentru a da șanse egale tuturor, pentru a satisface în același timp aspirațiile individuale și necesitățile colective ?

Conferința dv. este chemată ca, pe baza datelor puse la dispoziția sa și în lumina schimburilor de vederi ce le va prilejui, să formuleze concluziile asupra condițiilor care caracterizează în prezent accesul la învățămîntul superior în statele din Europa, să definească problemele care se pun în acest domeniu și să propună studiile ce ar trebui realizate și măsurile ce ar putea fi luate.

Din cuvîntarea de salut a directorului general al U.N.E.S.C.O. — René MAHEU

Proporția studenților fii de muncitori în numărul total al studenților :

Grecia	— 0,1%
Elveția	— 3,7%
Austria, Olanda	— 6%
Franța	— 8,3%
Belgia	— 11,2%
Italia	— 15,3%
Anglia	— 26%
Polonia	— 30%
România	— 36%

Proporția fetelor în numărul total al studenților (în țările europene membre ale U.N.E.S.C.O.)

1950	911 000	— 42,3%
1955	1 294 000	— 43,5%
1960	1 479 000	— 37,8%
1965	2 438 000	— 40,3%

Pe țări :

R.F.G.	— 24%
Irlanda	— 30%
Franța	— 42%
Finlanda	— 45%

Evoluția proporției studenților pe ramuri de învățămînt (în țările europene membre ale U.N.E.S.C.O.)

	1955	1965
litere, pedagogie, arte	36,3%	30,5%
științe sociale	9,1%	11,4%
științe naturale și aplicate	54,6%	58,1%

Proporția studenților în ramurile învățămîntului științific (în țările europene membre ale U.N.E.S.C.O.)

23,2%	— inginerie
9,5%	— științe exacte și naturale
10,8%	— medical
5,1%	— agricultură

CRONICA MICROBISTULUI

Suporterul MARE, suporterul mic

E paradoxal, dar trist de adevărat : de cînd sportul a devenit carte de vizită, spiritul sportiv e suferind. Au apărut jucători care lasă fair play-ul la cabină și intră în arenă puși pe harță, au apărut spectatori care, după ce pășesc pe poarta stadionului, au pe „Michiduță" în sufletul lor. Mai ales fotbalul și mai ales sfîrșitul sezonului '67 ne-au oferit nu o dată scene penibile : în loc să se dea goluri s-au dat pumni, în loc să se aplaude s-au spart capete și s-au iscat bătăi în toată regula.

Evident, primul vinovat (în ordinea desfășurării evenimentelor, dar și a gravității) este jucătorul. Surprinde cu totul neplăcut pe orice om de bun simț faptul că răsfățații noștri sînt foarte greu (sau deloc) receptivi la înnoirile din fotbalul mondial, dar se lasă prea ușor molipsiți de apucăturile huliganice ale unor străini, căutînd să creeze și aici atmosfera pe care o văd pe terenurile de-aiurea cu sprijinul larg al televiziunii noastre — care parcă alege cu plăcere diabolică îndeosebi momentele de mare scandal. Cîțiva fotbaliști, mai mulți de la Rapid, dar și de la alte cluburi — Năsturescu, Dinu, Dan, D. Nicolae, Boc și alții — au fost mai nervoși decît colegii lor, sacrificînd uneori fotbalul pe altarul luptelor și boxului. Ieșirile lor huliganice vor constitui, bineînțeles, subiecte de analiză pentru cluburile respective și pentru comisia de disciplină a federației — ceea ce mă determină să mă ocup de suporteri.

Dintotdeauna mi-a plăcut omul care are în el microbul fotbalului și suferă pentru sportul-rege. (Dovadă — titlul rubricii noastre). Port însă considerație și respect numai **suporterului mare**, acelui „microbist" care e fericit cînd favoriții îi ies învingători și plînge cînd sînt înfrînți, dar care niciodată, orice s-ar întîmpla pe teren sau în tribună, nu deschide gura să înjure și nu ridică mîna să dea.

Suporterul mic, dimpotrivă, se lasă pradă patimii și-și iese ușor din pepeni. Acasă ori la serviciu e potolit, zdravăn la minte, n-are nimic deosebit față de mine și de dumneata, dar la stadion devine mardeiaș. Pleacă la meci cu o oră mai devreme, face o voltă pe la birtul din colț, se magnetizează bine și, cu glasul dres și pumnul strîns, se așează în tribună gata de scandal. La cîrciumă și pe stradă nu se mai poate desfășura din pricina ordinei publice. I-a rămas numai stadionul pentru a-și manifesta instinctul barbar. A greșit arbitrul sau a intrat adversarul mai tare, suporterul mic (adică mardeiașul) vede negru înaintea ochilor, uită cum îl cheamă, cine e sau de unde vine și începe să arunce cu ce-i cade în mînă, împărțind el dreptatea pumnilor lui murdari. Așa s-a întîmplat la meciurile Rapid — Juventus și Dinamo — Universitatea Cluj de pe Republicii (în care arbitrajele au fost excelente), așa s-a întîmplat duminică la sfîrșitul meciului de la Craiova sau cu prilejul altor întîlniri sportive din Capitală și provincie. E drept, pe Maracana oltenească vinovați au fost rapidiștii — puși tot timpul pe scandal — dar indiferent ce s-ar întîmpla pe teren tu, spectator, n-ai voie să intervii. Este regretabil, pentru noi, că și în entuziasmantele și inimoasele galerii studențești apar suporteri mici. La Cluj, de pildă, mai mulți huligani l-au insultat pe antrenorul Covaci de la Steaua și au aruncat în el cu pietre pentru că... echipa sa juca mai bine (? !) și exemplul nu e singular.

Rău este și că eu, dumneata și miile de oameni cu scaun la cap ne uităm la mardeiașul de lîngă noi cum scoate capul, înjură, aruncă cu sticle sau chiar sare gardul, pătrunzînd în teren, și nu-l luăm împreună de guler să-l dăm afară din stadion. Opinia tribunei ar putea face multe în această direcție, ajutînd astfel însuși sportul pe care-l iubim atîta. Unii factori încearcă ei să desfășoare o oarecare muncă de educație a spectatorului, dar eficiența e minimă. Ar mai fi o cale : așa cum se întîmplă în mai toate țările, organele de miliție să asigure ordinea și la întîlnirile sportive. Să vedem atunci pe Niță Scandal dacă mai are curajul să se recomande. Ar fi util chiar dacă s-ar permanentiza această metodă. Oricum însă, folosirea ei un an-doi, pînă cînd „educăm" astfel și pe ultimul spectator, este absolut indispensabilă.

G. MITROI

VASILE COSTA SE ANTRENEAZĂ

MÎINE, MEXICUL...

București, Bratislava, Steyer, iată drumul care a consacrat pe tînărul brasist timișorean Vasile Costa. Alături de Cristina Balaban și Angel Șoptereanu, numele lui Costa e rostit tot mai des de specialiștii pistelor de apă. Descoperit cu ocazia unor concursuri regionale de către antrenorul P. Lovacs, studentul electrotehnician Vasile Costa a dovedit calități fizice remarcabile și o voință ieșită din comun, reușind ca în numai doi ani să realizeze un salt valoric care l-a adus în elita mondială a brasiștilor.

Cu 69,9 secunde, recordul național în proba de 100 m. bras, Vasile Costa se clasează printre primii brasiști din Europa și din lume. Corectîndu-și tehnica întoarcerilor, studentul timișorean poate aspira (după cum a afirmat recordmanul european Gh. Prokopenko care l-a văzut la lucru) la un timp sub 67 secunde și, implicit, la o medalie olimpică.

Așteptăm ca valorosul sportiv din orașul de pe Bega să ne aducă în anul care vine noi medalii în concursurile pe piste de apă și — de ce nu? — o medalie de la marea sesiune sportivă din Mexico City.

Octavian MAEVSCHI

DECARI DAR ȘI... RATEURI ÎN TIRUL STUDENȚESC

Sfîrșitul unui an este întotdeauna prilej de bilanțuri. Nu întîmplător „Viața studențească" a încercat în ultimele numere o analiză succintă și, sperăm, eficientă a activității competiționale studențești. E rîndul tirului să ofere prilejul unei astfel de analize, care consemnează spre bucuria noastră o serie de rezultate excelente. Numărul secțiilor de tir din cadrul cluburilor studențești este destul de mare și el vorbește despre popularitatea pe care acest sport al calmului și preciziei și-a cîștigat-o în rîndurile studențimii. Specialiștii elogiază formații valoroase ca acelea ale cluburilor Arhitectura și Construcții din București, formații de perspectivă, ai căror componenți au reprezentat prestigios tirul românesc peste hotare. Sînt cunoscute numele unor trăgători studenți ca Ion Olărescu (Arhitectură), Lucian Giuscă (Construcții), Marcel Roșca (student I.A.T.C. dar... component al clubului Dinamo), medaliat cu aur la recentele întreceri ale săptămînii preolimpice.

Îi urmează îndeaproape tinerii trăgători pentru care anul 1967 a constituit încă un pas pe drumul consacrării — Mariana Antonescu, recordmenă a țării la armă standard 3x20 focuri, Ioana Soare, campioană republicană la armă liberă 60 de focuri poziția culcat, care împreună cu Edda Baia au cucerit și titlul republican pe echipe la armă standard 3x20 focuri. O ascensiune remarcabilă a marcat noua secție de tir a I.C.F. care a adus în decurs de numai un an cinci trăgători în rîndul sportivilor de categoria I.

Mari perspective de consacrare au Melania Popescu, Olimpiu Galea, Iacob Hanțiu, Aurora Gumă, Vasile Duică. S-ar părea că tirul studențesc e foarte... precis. Situația este întrucîtva aceasta, însă numai pentru cîteva dintre cluburile studențești — în special cele din București. Acest sport este practicat însă și în alte centre universitare, dar trăgătorii din provincie sînt cu desăvîrșire absenți de pe lista primilor clasați în campionatele republicane. Să căutăm explicațiile.

E vorba, în primul rînd, de lipsa unor cadre specializate. Nici un absolvent al I.C.F. cu specialitatea tir nu a fost angajat în ultimii an ca antrenor la cluburile universitare. E vorba de asemenea de o insuficientă dotare materială dar, mai ales, de o condamnabilă lipsă de interes a conducerii cluburilor universitare pentru secțiile de tir, care sînt lăsate de obicei pe ultimul plan atunci cînd e vorba de acordarea de fonduri sau de programarea în unele competiții interne și internaționale.

Dotarea materială e insuficientă și în cadrul secțiilor bucureștene (spre exemplu trăgătorii de la I.C.F. folosesc arme de acum 30 de ani !). Totuși, datorită prezenței unor antrenori foarte activi, rezultatele sînt cele cunoscute. Este însă anormal ca unele centre universitare (Timișoara, Cluj, Iași, Brașov), ai căror studenți doresc să practice tirul, să răspundă „absent" atît la capitolul performanță, cît și la cel al competițiilor de masă. Am văzut studenți din Timișoara și din Iași stînd ore întregi la barăcile de tras la țintă amenajate la tîrgul anual. Deci interes din partea studenților există. Numai că nu se vine în întîmpinarea lui cu preocuparea corespunzătoare din partea conducerii cluburilor. În vacanța de vară Direcția activităților educative din cadrul Direcției generale a învățămîntului superior din Ministerul Învățămîntului a organizat o tabără de pregătire în masivul Parîng. Eficienta unei pregătiri centralizate s-a dovedit aproape imediat în rezultatele obținute de sportivii bucureșteni (Ioana Soare, Mariana Antonescu). Credem că inițiativa aceasta trebuie extinsă și perpetuată. Poate că și interesul Federației române de tir este destul de scăzut atunci cînd e vorba de cluburile studențești, care sînt în general omise de la competițiile cu caracter internațional. Pe de altă parte, ne întrebăm de ce unele secții (Medicina, Universitatea, Politehnica — toate din București) nu obțin performanțe la nivelul condițiilor pe care le au și al experienței antrenorilor care conduc pregătirea sportivilor.

Poate că și în tir, ca și în alte sporturi practicate de studenți, ar fi necesară o restrîngere a numărului de secții, o centralizare a fondurilor și a cadrelor de specialiști, precum și o extindere a competițiilor cu caracter de masă — care ar permite descoperirea unui număr mai mare de talente. Ministerul Învățămîntului poate hotărî dacă această sugestie merită sau nu luată în considerare.

Mariana BORZEA
Valentin IONESCU